

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4 soros betűs sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér

Nyitási ára 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, január 9.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Tülekedés a bizalomért.

A bűnös Aradmegye.

A város ügyel.

A bán körül.

Az új szinügyi bizottság.

Az anya büne.

A város parlamentjéből.

Vashidak a levegőben.

Aradi urló szerencsétlensége Abbáziban.

Festelich Andor gróf az aradi színház ügyéről.

A második Thaw-pör.

Tárca: A lelkek országa. Angolból fordította: Örfi József.

Tülekedés a bizalomért.

Arad, január 8

A fórumon ma nagy tülekedés ment végbe a bizalomért. Sűrű gomolyaga hömpölygött a város termében a tette vágyó polgároknak, akik közül mindenik beakart jutni legalább félútat bizottságba. Ugy vetették magukat az emberek a bizottsági megválasztás után, akár csak a mennyei üdvösség és ráadásul a földi boldogság osztogatása lett volna soron. Az eredmény: egy nagy csomó bizottság megalakítása, amelyekben többször-kevesebbszer csaknem mind a száznegyvennégy városatya neve szerepel.

Jámbor laikusok azt binnék, hogy a bizottságosdi-hajsza a városi önkormányzat legörvendetesebb tünetei közé tartozik. Hogy ime: akiket vagyoni súlyuk és polgártársaik bizalma oda juttatott a vének tanácsába, milyen nemes hevüléssel sietnek a munka asztalához, kivenni ré-

szüket a dologból, mely csőstől vár reájuk a város java és boldogulása érdekében. Hogy ennyi munkakedv, ennyi cselekedni akarás ugyanannyi tehetséget von bele a városigazgatás utvesztőibe s nem lesz most már bürokrata-sablón az ügyek elintézésénél irányadó, de buján fognak teremni az eszmék, melyek valószínűsége a „nagy-Arad“ fényes látványát rajzolja elé. A tanácsi zöld-asztalnál ülő beavatottak, miként az augurok, befelé mosolyognak azonban e jelenség láttára, mert ők hat évről hat évre észlelik megismétlődve ugyanezt és tudják, hogy a bizottság-alakítás manna-osztogatási sátoros-ünnep után milyen sűrű köznapok szoktak következni a közigazgatásban.

Tisztelet a kivételnek; elismerés az igazi buzgalomnak, mely a városi ügyek iránti érdeklődés révén tudást és hozzáértést visz be a bizottságokba, mert hála istennek, van ilyen is csaknem mindenik bizottságban. De ez a kivétel valóban kivétel-számba is megy s a nagy tülekedést nem munkavágy, de hiúság idézi elő, melynek tapasztalás bizonyítja — semmi hasznát nem veszi a város. A cél: minél több bizottságba beválasztva olvasák a nevemet, mert ez a megsokszorosított népszerűségnek a tanujele a tisztelt nép előtt, no meg talán otthon a házi oldalbordával szemben is. Elvégre: mért legyen az én barátom valamely bizottság tagjává s miért ne legyek én? Ez a gondolat vezérli a maihoz hasonló alkalmakkor a városatyák nagyobb részét, akiket ugyan alig lát egy-egy bizottság esztendő

során át, ha megvolt a választás, legfeljebb olyankor, midőn a kilincselés hatása alatt valakire szavazatot kell leadniok.

Elszomorító példáit látjuk a városigazgatásban annak a sivár közömbösségnek, mely a maihoz hasonló tülekedéssel olyan kiáltó ellentétben áll. A bizottságokban csak egy kis lelkes csapat jelenik meg — jóformán mindig és mindenütt ugyanazok, — a nagy többség megelégszik azzal, hogy a közgyűlésen kihuzza az adomázásnak szánt obligát két órát, feléje se néz a bizottságoknak, amelyekbe bejutni annyira töri magát. Pedig az ügyeket tulajdonképpen nem a plénum tárgyalja le érdemükön; az önkormányzat sulya a bizottsági előkészítő tárgyalásokra kell, hogy essék. Ezek során vetődnek fel, érlelődnek meg az üdvös eszmék, itt surlódnak és egyenlítődnak ki az ellentétek, és szűrődnek le a hasznos, okos javaslatok, melyekre a közgyűlés csak a szankciót adja meg. A mi bizottságaink tagjai ugyan nem sokba veszik a dolgok intézésének ezt a sorrendjét; feléje se néznek a bizottságoknak, melyek ülését akárhányszor négy-öt tag jelenlétében tartják meg. A közgyűlésen aztán vagy teljesen tájékozatlanul, vagy ami nálunk igen gyakori, egyoldalúan, bizonyos célszavak érdekében informálva jelennek meg és még a legjobb eset az, mikor a tanács fejével gondolkoznak és vakon rámondják az áment mindarra a javaslatra, amit a zöld asztal mellől eléjük terjesztenek.

Szeretik nálunk mondogatni, néha-néha szinte el is hisszük, hogy Arad a

A lelkek országa.

Angolból fordította: Örfi József.

Volt egy feltűnő szépségű leány, ki esküvője előtt, lakodalma napján hirtelen meghalt; vőlegénye hős ifjú volt, vitéz és bátor a csatában, amiért törzsének fője nagyon kedvelte őt. Mióta jegyese meghalt, az ifjunak nem volt többé békéje, üdössége, gyakran kiment a temetőbe, órák hosszat télenül hevert eltemetett boldogsága hantjain. Barátai vigasztalták s buzdították, hogy vadászatban keressen szórakozást, de midőn látták, hogy a vadászat sem kedves többé neki, csatajárdákkal akarták elűzni buját, bánatát, azonban sem csatabárd, sem nyíl nem vonzották, hideg, érzéketlen maradt minden iránt.

Egyszer hallotta a vénektől, hogy van egy út, mely a lelkek országába vezet s elhatárolta, hogy elindul ezen az úton. Mután az útra az előkészületeket megtette, élelemmel magát ellátta, kitűzte az indulás napját. Midőn indulnia kellett volna, habozott, nem tudta, merre, melyik úton kell indulnia? Annyit azonban tudott, hogy dél felé kell mennie s elindult délnek.

Kezdetben semmiféle változást nem vett észre az ország külsejében. Erdők, mezők, rétek, hegyek, völgyek, folyók, patakok olyanok voltak, mint születése helyén. Még havat is látott a földön, néha felhányva, máskor magyagya a fák kérgén és ágain. A hó, a fagy

lassan-lassan kezdett fogyni, kevesebb lenni, végre teljesen megszűnt. Lassanként kezdtek a fák rügyezni, bimbózni, az erdő lombosodni, a gyümölcsfák virágozni és illatozni és azon vette magát észre, hogy a hó és jég országa mögötte van. A levegő illatos és enyhe lett, a sötét felhők eltűntek az égről, viruló mező tárult szeméi elé s minél tovább ment, annál szebb és illatosabb virágokkal találkozott uton és utfélen, és mindig szebb és szebb madár csicseregése ütötte meg a fülét. Mond ezekből látta, hogy a helyes úton halad. Végre befordult egy úton, mely egy gyönyörű ligeten vezet: keresztl, ebből kiérve egy hegyet mászott meg, melynek tetején egy kunyhó állott. A kunyhó ajtajánál egy vén ember állott hosszú, ősz szakállal, becssett, tüzes fényű szemekkel. Ötözéke állat bőrből volt, lepelyszerűen átvette vállain s hosszú bot kezében.

Az ifjú el akarta beszélni, mi jártaiban van, de a tiszteletgerjesztő agg elfogta, mielőtt az ifjú tiz szót mondhatott volna. „Én vártalak, mondá az öreg, és azért keltem fel korán, hogy üdvözöljelek hajlékomban. Akit te keresel, átutazott itten s mivel fáradt volt, pihenőt tartott. Lépj be hajlékomba, foglalj helyet, azután megfogok kérdéseidre felelni és utasítást adni további utadat illetőleg.“ Pihenés által új erőt gyűjtve s felüdülve kiléptünk az ajtón. „Látod ottan a tengeröblöt? — folytató az öreg — és a mögötte elterülő rengeteg

síkság? Ez a lelkek országa. Most a határai előtt állsz, az én hajlékom a bejáró kapu. Testet oda bejutni nem lehet, hagyd itt testedet, fejedet, nyíladat s kutyádat, sértetlenül találod ezeket visszatérésed után.“

Ezeket megjegyezve az ifjú elhagyta a hajlékot, a teste ott maradt. Utközben úgy érezte magát, mintha szárnyak vinnék tovább s lábai nem érintenék a földet. Az erdő, hegy, folyam s tó visszanyerték eredeti alakjukat s színüket, csak díszesebbek és udvariasabbak lettek a közönségeseknél. Állatok békében és bizalmasan futkázóztak előtte és mögötte s mintha csak füleibe sugták volna: „Itt nincs vérontás.“ Fényes tollú és cifra sisakú madarak látkák a ligetet s uszkáltak a vízben. Azonban egy nagyon különös dolog tűnt fel neki. Barmi került vagy akadt újában, nem kellett elkerülnie, ártárthatott rajta akadálytalanul. Nem volt semmi sem fogható anyagból, mindennek csak árnyéka volt eredeti színben és alakban; így világos volt előtte, hogy a lelkek országában jár.

Vagy egy fél napi utazás után egy vidékre került, mely mindig érdekesebb, vonzóbb lön, végre egy óhoz ért, mely újat megakasztotta. A tó közepén nagy és szép sziget volt. Itt maga köré tekintve csakhamar a parthoz kötött, ezüst színű márványból fényesen tündöklő csónakot pillantott meg. Az öreg kanus többek közt erről a csónakról is tévéen említést, biztos volt benne, hogy helyes úton járt. Mivel a csónak-

reformok jegyében halad, hogy városunk olyan korszakba lépett, mely fordulatot hoz sorsában, lakossága egész életében. Ha így van, amint hogy kívánatos lenne, hogy így legyen, tisztelt atyái a reformkorszakos városnak, önöknek is szakítani kellene a régi, ósdi, sokat gáncsolt korszakok szokásaival és reformálniuk kellene első sorban a — maguk közügyek körüli eljárását. Helyes, hogy buzognak, törekednek a bizottságokba jutás után, de aztán vonják is le a lépésük következményét: urak, ne pihenjenek a kielégített hiuság édes-puha bársonypárnáján, de dolgozzanak a bizottságokban. A reformkorszak ne ismerjen tájékozatlan városatyát, aki nem tud a döntése alá kerülő ügyek valódi állásáról, vagy, aki a burkolt farizeusságban megjelenő álcázott magánérdeknek felül tájékoztatatlanságában.

A mandátum nem jog, mint önök, tisztelt városatyák urak nagyobbára tekinteni megszokták, de kötelesség. Megengedjük, sőt valljuk: terhes, fárasztó kötelesség. Ám, ha bekívánkoznak a bizottságokba, teljesítsék is azt. Nem elég a bizalom előlegét besöpörni ilyenkor alakulási nagygyűléseken, három esztendőnkint egyszer; az előleget le is kell dolgozni, különben a város valja kárát az önök hiuság-sugallta bizottságosdíjának, mely miatt esetleg arra érdemes, valóban dolgozni vágyó és akaró, de a fórum lármás tülekedésében önökkel birokra kelni nem tudó szerény férfiak szorulnak hátérbe.

A mai nap a bizalom utáni küzdés mámoros napja volt. Jó, legyen ilyen is, ha az aradi ősi szokás így kívánja. De holnap már muljék el ez a mámor s adjon helyet a józan, komoly tevékenységnek. A sok bizottság névsorának rengeteg halmazai ott vannak megállapítva. A tanács tudja, kiktől kell az irányítást, a véleményadást kívánnia. Ne legyen a bizottság tagjai között egy se, aki ha nem hívják, kivonja magát a munka és a véleményadás felelőssége alól. Ezt akartuk a mai alakulás ötletéből elmondani, ha nem

mindenkinek tetszik is az, amiket leirtunk. A közjó érdekében tettük s ezt szem előtt tartva, nem nézhetünk el az — egyéni hiuság fölött.

A bűnös Aradmegye.

Fekete statisztika.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

Az Aradvármegyében elhelyezett csendőrőrsök közbiztonsági tevékenységének múlt évi mérlege fekszik előttünk. Szédületes magasságra emelkedik az a vonal, melylyel ezt a számokban kifejezett bűnhalmazt a statisztikai grafikonban megfogják rajzolni. Aradvármegye, mint azt a lapok hasábjain sokszor megjelentettük, félelmetesen előjárt a bűnözésben. Az ügyesség és a törvényszék kimutatásai e tekintetben az ország első vármegyéi közé sorozák Aradvármegyét. A hány paragrafusa van a büntető törvénykönyvnek, az ellen mind olyan számban vétének Aradvármegyében, hogy ez a megye a bűnös és klasszikus földjének mondható. A felségsértéstől a közigazgatási hatóságok körébe tartozó kihágásokig a bűnök egyre növekedő szomorú láncolatát adja az a terület, melyet ez a kimutatás élesen megvilágít. A kimutatás az egyszer előforduló levéltitok megsértésével veszi kezdetét, 1446 lopási esettel kulminál a büntető törvénykönyv mezején és befejezést nyer az említett kihágásokkal, amelyeknek száma 3889 volt.

A lopás! A modern büntetőjogi iskola hatása folytán már a mi büntető kodexünkben is új megítélést és definíciót nyer. A csendőrség statisztikája ékesen szóló bizonyítéka, hogy égető szükség van rá. A bíró érzi legjobban, hogy Aradvármegyében csak azért jelenthetnek fel 1788 egyéni lopásért, mert a nép szegény — de nagyon szegény. Amit különben a vágyon ellen elkövetett másnemű bűnök nagy száma is bizonyít. Rablás, zsarolás, sikkasztás, betörés, jogtalan elcsátás, orgazdaság büntette miatt 568 esetben járt el a csendőrség. Mig csalásért 92 esetben indítottak eljárást, addig egész Aradvármegye területén a múlt esztendőben csalárd és vétkező bukás esete nem fordult elő. Aradmegye népe hevesvérű és bo-

ban tündöklő lapátok is voltak, minden habozás és gondolkodás nélkül a csónakba ült s midőn elkezdett evezni, meglepetésére és bámulatra a víz síma tükreben meglátta keresésének célját, elhunyt menyasszonyát. Ugyanolyan alakú, színű s nagyságú csónakban ült, mint ő, összes mozdulatait utánozta, mellette evezett s vele haladt. Így egyideig egymás mellett haladva a víz kezdett hullámokat verni, a hullámok lassan-lassan nőttek, míg végre elnyeléssel fenyegették a csónakázókat, azonban a hullámok mindig eltűntek, elenyésztek, mintha csak árnyékok lettek volna; de előbb nem tűnt el egy hullámos, habos koszu sem, míg egy másik, nála hatalmasabb, fenyegetőbb elő nem tűnt. Tehát folytonos félelem s aggodalom közt kellett evezniök és aggodalmukat még növelte az a körülmény, hogy a víz tükreben egész halmazát látták az ott már előbb elpusztultak csontvázaiknak. Midőn a habok s hullámok már a csónakba verődtek, a veszély tetőpontját érte el s az elmerülés kikerülhetetlennek látszott, megszólalt az élet uralma, kiadva a parancsot: „Bocsátassatok el bántalanul, mert érzelmeitek mindig igazak, tetteitek pedig őszinték valának.” — Így kikérltek a veszedelemből, azonban, míg partra értek, sokakat láttak véres verejtékekkel küzdeni s elmerülni a habokban. Ittak s aggastyánok, férfiak s nők minden korban és rangban voltak itt, sokan áthaladtak, sokan elmerültek, csupán a kis gyermekek csónakjai nem találkoztak veszélyes hullámokkal. Végre minden baj el-

mult s nyugodtan, veszély nélkül az üdv szigetén partra szállottak. Itt érezték, hogy a levegő táplálék volt, mely valóban erősítette s táplálta őket. Együtt haladtak áldott, virányos réteken, mezőkön, ahol minden csak azért volt, hogy gyönyörködtesen szemet, fület. Itt nem volt szél, vihar, nem volt hó, fagyos dér, senki sem fázott, nem didergett, nem sóvárgott meleg ruháért, senki sem éhezett, senki sem gyászolt elhunytat. Itt nem láttak sirhantot, nem dühöngött háború.

Piatal utasunk szívesen itt maradt volna örökre, de vissza kellett mennie elhagyott testéért. Nem látta az élet urát, csak hangját hallotta, mintha langy, süitogó szellő lenne. „Menj vissza — süitogó, — az országba, ahonnan jöved. A te időd még nem érkezett el. Te még nem fejezted be életedet, noked még vannak elvégzendő kötelességeid. Téri vissza népedhez s végezd be hősi tetteidet. Te leszel néped kormányzója hosszú időn át. Elintézendő kötelességeidet tudatni fogja veled megbízottam a kapunál, ki őrti testedet. Engedelmeskedjél s végezd el a reád ruházott kötelességeket, azután jutalmul megkapod a lelket, melyért ide fátadtál, melyet azonban most itt kell hagynod. Ő itt megőriztetik s mindig oly ifjú s üde marad, mint ahogy elhagytad őt.”

Midőn az élet urának a szava elhallgatott, vitéz hősünk felébredt tündérlás álmából s szemelt dörzsolva, keseredőn csalódva ismét a hó, jég, fagy és éhség világában érezte magát.

szuálló. Mert mi más lenne az indító oka a bűnözés két oly csoportjának, melyek speciálisan a mezőgazdasággal foglalkozóknak jellemző bűnei. A vármegye területén a csendőrséghez 863 gyújtogatási eset miatt érkezett feljelentés. De ezzel nincs kimerítve a gyújtogatási esetek száma. 485 szőr szólalt meg a vöröskakas s ebből 405 eset fel is lett derítve. A más vagyónát nem kiméli népünk, ha boszuját akarja tölteni, mert 809-szer lépett közbe a csendőrség.

Ugyilátszik, a szomszéd becsülete sem valami drága portéka. 210 rágalmazás és becsületsértés bizonyítja, hogy a vármegye népe ugyancsak leszede a tisztát egymásról. A hatóság sem örvend valami nagy tiszteletnek. 192 szer kereste a törvényszék előtt megtépett nimbuszának reparációját. Aránylag kis száma a pénzhamisítás (17) és szemérem elleni kihágási (14) esetek csoportja.

Hogy közigazgatási törvénykönyvünk milyen bonyolult, menayire nem felel meg a nép életének és hogy az is rászorult a reformra, azt hangosan kiállják a járásbírók és közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt kihágások száma. A hol 6896 kihágási esetet jelentenek fel, ott baj van, a melynek következménye, hogy a nép meggyűlöli a törvényt és a törvényt alkalmazó, kezelő hatóságot is. Ezek a sötét számok sötét színben tüntetik fel vármegyénk életét.

A város ügyei.

A bizottságok megválasztása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

Aradváros törvényhatósági bizottsága ma délután 4 órakor Károlyi Gyula gróf főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek tárgysorozatán lévő tárgyakat a közgyűlés mind a tanács javaslatai értelmében vita nélkül intézte el. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítését január 11-ére tűzte ki a főispán.

Részletes tudósításunk a következő:

A közgyűlés tudomásul vette a polgármester december havai jelentését, tudomásul vette a csanádi káptalan köszönő átiratát, melyet a Dessewffy Sándor püspök elhunyla alkalmából kifejezet: részvétért küldött.

Udvarhelyvármegye felír a képviselőházhoz a horvát obstrukció letörése tárgyában. A közgyűlés ehhez pártolólág járult hozzá. Ugyancsak pártolólág írt fel Nagyváradváros felírata mellett, melyet az egy rendkívüli fontos kérdésben, a közl szalogizleteknél szedett kamatok megállapítása tárgyában intéz a parlamenthez.

A tanács a közgyűlés tudomására hozta, hogy a „városi gépüzemek igazgatója” állásnak betöltésére vonatkozó közgyűlési határozat ellen beadott felebbezést a belügyminiszter elutasította.

A miniszter jóváhagyta ellenben a közgyűlésnek azt az intézkedését, melylyel az egyfogatu bérkocsik számát 6 al emelte. A közgyűlés utasította a tanácsot, hogy ennek megfelelően módosítsa a bérkocsi szabályrendeletet.

A miniszteri leiratok elintézése után a közgyűlés a törvény által előírt bizottságokat alakította meg. Lapunk vasárnapi számában közzétük a bizottságok legfőbbjére már a polgármester előterjesztését, melyet a közgyűlés változtatás nélkül el is fogadott.

A pénzügyi bizottság tagjai

Andrényi Károly, Bing Vilmos, Cukor László, Dobiaschi József, Domány József, Domonkos Lajos, Eies Ármán, Fetter Géza, Freund Fülöp, Funkelstein József, Kneffel Lajos, Kohn S. N., Kossuth Pál, Lukácsy Lajos, Mayer Miksa, ifj. Neuman Adolf, Neuman Samu, Ottenberg Tivadar, Reinhart Gyula, Révész Adolf, Ring Géza, Rosenberg Miksa dr., Rozsnyay Kálmán, Somló Ármán dr., Stauber József, Szabó Albert, Steiner Ferenc, Steiner Jakab, Steinhart Mór dr., Szathmáry János, Tedeschi Viktor, Tolnai János dr., Wadowszky Gusztáv, Weisz Mark, Weisz David, Adler Andor, Faragó Rezső, Fodor Zsigmond, Hámory László dr., Heinrich Sándor, Hens Béla, Szudy Elemér, Tenner Lajos, Zima Tibor.

A egészségügyi bizottság tagjai.

Avarffy Lóré dr., Kabdebo János dr., Issekutz László dr., Kronstein Vilmos dr., Leitner Ernő dr., Vas Sándor dr., Hájos Árpád, Ring Lajos, Lukácsy Lajos, Odray Antal.

A építészeti bizottság tagjai.

Nikolics Sándor, Probst Mihály, Tabakovics Emil, Mittner József, Nesnera Aladár, Kocsis Lajos, Blaskovics Antal, Domonkos Lajos, Dengi Lajos, Tenzlinger Károly, Reinhart Gyula, Reinhart Kálmán, Dengi Rezső, Sebesi Ferenc, Reisinger Sándor, Fritz József, Steiner József, Fodor Zsigmond, Szathmáry Károly, Szankovics Miklós, Stauber József, Wagner József, Nachnebel Odón.

A gazdasági szék tagjai.

Adler Andor, Avarffy Géza, Blaskovics Antal, Cukor László, Dengi Rezső, Dobó Pál, Don Konstantin, Fritz József, Gaál Ferenc, Glück Károly, Glück Zsigmond, Goldschmidt Miksa, Guzjahn Mihály, Heim Bertalan, Hoffmann Antal, Kiss Ferenc, Kneffel Lajos, Kohn S. N., Kossuth Pál, Kernács Lajos, Lengyel Frigyes, Lengyel Manó, Magyar Ferenc, Marosch Gyula, Mayer Miksa, Mittner József, Müller Gyula, ifj. Neuman Adolf, Neuman Daniel, Nikolics Géza, Odray Antal, Opre Péter dr., Probst Mihály, Reinhart Gyula, Reinhart Kálmán, Reisinger Sándor, Révész Adolf, Schauer Ádám, Spitzer Ignac, Stauber József, Steiner Jakab, Seigerwald Alajos, Szántay Béla, Szathmáry János, Tenzlinger Károly, Toth József, Turay Antal, Vas Mátyás, Weller Rezső, Weisz Dávid, Adler Andor, Faragó Rezső, Hámory László dr., Tenner Lajos, Braun József, Wagner József, Fodor Zsigmond, Lengyel Tivadar, Tatrov József, Kövér Zsigmond, Steiner József.

Népnevelési bizottság tagjai.

Csécsei Imre, Frint Lajos, Seigerwald Alajos, Kiss Ferenc, Ring Lajos, Rozsnyai József, Schwarcz Simon, Szalai Károly, Söfalvi György, Herman Gyula, Varjassy Árpád, Szudy Elemér, Ring Géza, Kovács Vince, Somló Ármán, Steiner József, Zima Tibor, Keppich Jakab.

Szémmunkások tagjai.

Péterfi Antal, Steinhart Mór dr.

Közeledési bizottság.

Nesnera Aladár, Neuman Adolf, Steiner Jakab, Domonkos Lajos, Szathmáry János, Fetter Géza, Révész Adolf, Probst Mihály, Stauber József, Opre Péter, Blaskovics Antal, Sauer Ádám, Reisinger Sándor, Nikolics Géza, Dobiaschi József, Mayer Miksa, Kiss Ferenc, Tenzlinger Károly, Steiner József, Kossuth Pál, Bene Gyula, Szántai Béla, Szankovics Miklós, Fodor Zsigmond, Szudy Elemér, Wagner József, Tenner Lajos, Szathmáry Károly.

Városszabályozási bizottság tagjai.

Nesnera Aladár, Szathmáry János, Fodor Zsigmond, Tabakovics Emil, Viragh Lajos, Szankovics Miklós, Reisinger Sándor, Varjassy Árpád, Nachnebel Odón, Steiner József, Szudy Elemér, Fetter Géza, Lukácsy Lajos, Zima Tibor, Szathmáry Károly, Wader Gyula.

A szűzgyűlés bizottság megalakulásáról lapunk más helyén számunkunk be.

A kereskedelmi kamara megkereste a közgyűlést, hogy Nagy Róbert és társa kérvénye értelmében járuljon hozzá Aradváros a maga

támogatásával is a munkásházak építéséhez. A közgyűlés a tanács javaslatára azt határozta, hogy abban az esetben, ha Nagy Róbert és társai, mint jogi személyek például építő szövetkezetté alakulva jönnek a közgyűlés elé, akkor nem zárkozik el a segélynyújtás elől.

Matzki Károly ismételt benyújtott kérelmét, hogy Benoid-gázcsöveket fektethessen le az Andrássy-téri járdán, a közgyűlés elutasította. Jóváhagyta a közgyűlés a parkbizottság jelenését az 1908. évi fásítási program iránt, amelyből kitűnik, hogy az egész város területén mindössze 16 fát fognak kivágni s ezidén 14 utca fásítása kerül sorra.

A jogügyi bizottság ülésének alkalmából részletesen ismertettük az Aradi közuti vaspálya részvénytársaság kérvényének tartalmát és sorsát. Elmondottuk, hogy a jogügyi bizottság azt javasolja a közgyűlésnek, hogy tagadja meg a társaságtól a további területi használati engedélyt. A közgyűlés ilyen értelemben határozott.

A kereskedelmi miniszter 1912 év végéig meghosszabbította a város kövezetvámszedési jogát. A közgyűlés Mittner József és Varjassy Lajos polgármester felszólalásai után kimondta, hogy ezentúl csak a bérloknak ad vámmentességet, az albérlőknek nem.

A tanács megszüntette a színház felszerelési alapot s a szükségletet a rendes budgetbe állítja be a közgyűlés hozzájárulásával.

A városnak azon alkalmazottjait, akiknek fizetése 2400 koronán alól van, az 1907. évi XIX. t. c. 1. szakasza értelmében be kellene íratni a munkás betegsegélyző pénztárba. A tanács, minthogy ez 2700 korona megterhelését jelentené a városnak, azért azt indítványozta, hogy a város a törvényben megkövetelt 20 heti segélyt a maga pénztárából utalja megbetegedés esetén, amint eddig is tette. A közgyűlés Reinhart Gyula felszólalása után a tanács javaslatát elfogadta.

A város 460 ezer koronás kölcsönt vesz fel, hogy ezt az összeget a regále kötvények eladási árából fennmaradt 270 ezer koronával együtt az autobuszok átvételére 220 ezer, az óvartéri díltés költségei e 240 ezer, lejtmerési költségek fedezésére 50 ezer koronát kifizethessen. A helybéli pénzintézetek közül az Aradi Érték és Aradmegyei takarékpénztárak tettek legelőnyösebb ajánlatot, a mindenkori bankkamatlábánál egy százalékkal magasabb kamatot kérve. A közgyűlés az ajánlatot elfogadta.

Este 1/7 órakor zárta be a főispán a közgyűlést.

TANÜGY.

(—) Pásztorjáték. Az Illés-utcai flúiskolában a növendékek által rendezett pásztorjáték szép sikerrel folyt le. Az iskola nagy munkatérme egészen megölt a szülők és gyermekek sokaságával, akik mindvégig derűs hangulatban élvezték a közreműködő kis gyermekek játékát. A szereplők mindannyian derekasan megállották helyüket és az előadás folyamán sokszori felhangzó taps és nevetés jutalmazta igyekezüket. Összesen 97 kor. 82 fiú. folyt be, amelyből a kiadások levonása után fennmaradt összeget a tantesület a „N. p. közl. O. t. non alap” hoz csatolja. A nagy érdeklődésre való tekintettel a pásztorjátékot vasárnap, e hó tizenkettedikén délután négy órakor teljes műsorral megismétlik.

(—) Pásztorjáték Vingán. A vingai tantesület a Karácsonyi ünnepnek, valamint a három királyok napja alkalmával az iskolás gyermekek által pásztorjátékot rendezett, amely minden tekintetben fényesen sikerült. Az összes bevétel 350 korona volt, melyből a tantesület az Eötvös alapra fogják fordítani. A játékot Poorny Péter tanító vezette.

A bán körül.**Nem lesz általános választójog.**

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 8.

A bánválság ügye megoldást nyert és a jövő héten Rauch Pál báró, az új bán teljes erővel akcióba lép a választások intézése iránt, amelyek márciusban, vagy áprilisban fognak lefolyni.

A mai nap egyetlen érdekessége Andrássy Gyula belügyminiszternek a pénzügyi bizottság mai ülésén tartott beszéde. A nemes gróf a választói jog reformjáról szólva már nem beszél általános választói jogról, hanem csupán a választói jog kiterjesztéséről. Mire a javaslat talán ez év tavaszán a képviselőház elé kerül, a nagy hűhóval bejelentett reform valószínűleg jelentéktelen semmiséggé fog összezsugorodni.

Távirati értesüléseink:

A bánválság.

Ma délelőtt tizenegy órakor ismét miniszteri értekezlet volt, melyen a kormány a horvát bánválsággal járó intézkedéseket beszélt meg. Wekerle Sándor, Günther Antal és Rauch Pál ma délután utaznak Bécsbe, ahol az új bán holnap reggel teszi le az esküt.

Zágrábból írják, hogy Rakodczay Sándor, a bukott bán látszólag elégedetten fogadja a most beállt fordulatot. Úgy nyilatkozott, hogy azzal a tudattal hagyja el helyét, hogy becsülettel teljesítette kötelességét.

— Minden harag nélkül távozom — mondta — s megelégedetten, mert tudom, hogy a viszonyok most sokkal kedvezőbbek utódomra, mint amilyeneknek én találtam őket. Akkoriban tele volt izgalommal az ország, ma teljes a nyugalom. Akkor nem volt párt, melynek a Magyarországgal való megértés politikája lett volna a programja, ma már megvannak ennek a keretei. Én vállaltam azt az ódiomot, hogy betolakodtam Horvátország ügyei vitelére, elviseltem minden kellemetlenséget. Utódom előtt legalább szabad pálya áll.

Arra a kérdésre, hogy tovább is foglalkozik-e politikával, ezt felelte a bukott bán:

— Eszemágába se jut. Visszavonulok birtokomra. A politikával egészen jóllaktam.

Ezen pedig csakugyan senki sem fog csodálkozni. Egyébként egy hír szerint Rakodczayt a zágrábi hétszemélyes tábla elnökévé fogják kinevezni.

A horvát lapok közül különben egyedül a Pokret fogadta harciasan Rauch kinevezését s megjövendöli, hogy a Rakodczay ellen folytatott küzdelem ellene sem szűnik meg.

Wekerle Sándor miniszterelnök és Rauch Pál báró a mai minisztertanács után Bécsbe utazott. Az új bán holnap teszi le az esküt a király előtt. Az ünnepélyes beiktatás Zágrábban a jövő héten lesz.

Egy hírlapíró felkereste Josipovich Imre horvát minisztert és nyilatkozatát kérte a horvát helyzetről. A miniszter a következőket mondotta:

— A Kossuth Ferenc lakásán lefolyt tegnapi minisztertanács alkalmával Rauch

Pál báró megismertette a kormány által programjának alapvető elveit, amelyek az összes miniszterek helyeslésével találkoztak, de szükséges volt, hogy ma újabb megbeszélésre jöjünk össze. Egész sereg apró kérdést kell még végleg elintézni és csak azután publikálható az új programja. Nem szabad azonban azt gondolni, hogy az új program valami meglepetésszerűséget foglal magában. *Rauch báró magáévá tette Rakodczay programját*, lényegileg nem változtatott rajta. A kinevezendő bár és az új nemzeti párt programja lényegben fedi egymást, ami pedig a részleteket illeti, nem is feltétlenül szükséges, hogy a két program azonos legyen.

Ami a személyi kérdéseket illeti, a horvát miniszter úgy nyilatkozott, hogy az osztályfőnöki állások betöltéséről eddig még nem esett szó.

A hírlapíró azután ezt kérdezte:

— Nagyméltóságod állásában természetesen nem lesz változás?

— Magától értetődik, volt Josipovich válasza. A horvát miniszter a magyar kormány tagja és nincs kötve a bár személyéhez. Rendszerváltozás nem történik és semmi ok sem forog fenn arra nézve, hogy lemondjak állásomról.

A bankbizottság előkészítése.

A 21 tagú bankbizottság tagjainak kijelölésére a függetlenségi párt holnap délután hat órakor, a többi párt pénteken este értekezletet tart. A bankbizottságot a képviselőház a szombati ülésen választja meg. A bankbizottság függetlenségi párti tagjait az a konferencia jelölte ki, melyet tegnapelőtt tartott a pártvezetőség Kossuth Ferenc lakásán. Bár az értekezlet bizalmas volt, a kandidáció híre elkerült a pártkörbe, amelyben tegnap este nagy elégedetlenséggel beszéltek arról, hogy állítólag kiváló „szakembereket” mellőzött. A függetlenségi képviselők közt akciót is próbálnak, melynek az a célja, hogy a hivatalos listán, melyet a holnapi konferencián mutatnak be, változtasson a párt.

A költségvetés tárgyalása.

A képviselőház pénzügyi bizottsága Széll Kálmán elnöklésével ma délelőtt tíz órakor ülést tartott, melyen *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter, *Radik János* gróf államtitkár és *Teleszky János* miniszteri tanácsos is megjelent. A bizottság rövid vita után elfogadta a belügyi tárca költségvetését s ezzel befejezte a költségvetés tárgyalását. A bizottság ma elintézte a költségvetésről szóló általános jelentést is. A kormány a most kezdődő képviselőházi munkát az adóreformok tárgyalásával akarja kezdeni. Ezek után az új javaslatok kerülnek sorra s csak ezek eljogadását követi a költségvetés, amelynek terjedelmét a kormány ezúttal nem akarja korlátozni s szabadon érvényesülni hagyja a koalíciós pártok apró embereinek ambícióit.

A pénzügyi bizottság ülésén *Andrássy Gyula* gróf felette érdekes kijelentéseket tett, különösen a választói jog reformjáról.

Buzáth Ferenc, *Barabás Béla* és *Ugron Gábor* felszólalásai után

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter reflektál a vita során elhangzottakra. Kijelenti, hogy a körorvosok ügyének rendezéséről szóló törvényjavaslat készen van.

E javaslat alapelve az, hogy a községi és körorvosok törzsfizetése ezerhatszáz koronában állapíttassék meg. Ezen összeget az állam fizetné, a községeket pedig csak az uti átalány és az egyéb költségek terhelnék.

A választói jog kiterjesztéséről (nem az általános választói jogról) szóló törvényjavaslat benyújtására, ugymond a belügyminiszter, határozott terminust nem mondhatok. Remélem, hogy már a kora tavasszal, márciusban, esetleg áprilisban beterjeszthetem a javaslatot. Főleg a kerületek beosztása igényel alapos megfontolást. Ma még az elvekről nyilatkozni korai lenne. Nehogy meglepetés legyen mielőtt a javaslat nyilvánosságra kerül, ismertetni fogom a pártok bizalmi férfiával.

A bizottság ezután a fővárosi törvény revíziójával foglalkozott s végül a belügyi költségvetést úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadták.

Az új szinügyi bizottság.

Négy új tag.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

A negyvenhárom pontból álló száraz közigazgatási programból valóságos programzeneként szállott ki a rózsaszínű szinügyi bizottságnak a megválasztása. A közgyűlés terme valóságos makulatura papír raktárhoz volt hasonló. A városatyák asztalai el van árasztva a szivárvány minden színében játszó szavazócédulákkal. Hirtelen sikerült tízennégyféle névsort összeolvasni, amelyeknek változatosságába az vitt egyöntetűséget, hogy a régi tagoknak minden önjelölt megkegyelmezett. Kivéve egy listát, amelyen a régi tagok közül is hiányoztak a . . . a . . . a zs.-k. A négy ujonnan szervezett helyért annál nagyobb és szenvedélyesebb volt a versengés.

Már három óra előtt megjelentek az „ifjú” városatyák, akik ma gyakorolták először törvényadta jogukat. Mindenki a nap szenzációs eseményére, a szinügyi bizottság megválasztására készült. Természetes, hogy a jelölteket a guny nyilai nem kímélték. Különösen az öreg urakkal akarta egyik fiatal városatyá mindenáron azt megértetni, hogy ebbe a bizottságba márcsak mégis ifjú emberek valók.

— Hagyja el kartárs ur, — válaszolt az öreg ur, — három évtől élvezzük ennek az állásnak a gyönyöreit s mire végére jár az idő, addig már a fiatalok is öregek.

Károlyi Gyula gróf főispán már megnyitotta a közgyűlést, már üdvözölte a bizottsági tagokat, még mindig hargos lármával, zibongással volt teli a terem. Már *Kádas Kálmán* főjegyző a horvát obstrukció letöréséhez is megnyerte a közgyűlés hozzájárulását, megalkotották a látványt, a vámmellenőrző, szak- és még szakabb bizottságokat is, de a tekintetes közgyűlésben sem az előadó, sem más hangja nem hallható, mert a padokban most sem esik szó másról, mint a szinügyi bizottságról.

A bizottságok megalakultak. Az előadó jelzi, hogy a szinügyi bizottság megalakulása következik. A nagy zajban ezt sem hallották meg a zajongó képviselők. De a balmeső sarkáról egy stentori hang kiáltja túl a zivajt: — Szavazzunk!

Szalai Arnold dr. ült egy pad szélén s mint az őt az őrhelyén, úgy leste a pillanatot,

amely az izgalmak izgalma, a szinügyi bizottság megalakítását megszűli.

— Szavazni fogunk — jelenti ki *Károlyi gróf főispán* — és nyomban két szavazatszedő küldöttség alakítását indítványozza. Kettőre volt szükség, mert felvonult az egész képviselői testület a nagy nap alkalmából.

Az egyik bizottságnál, melynek *Steinhardt Mór* dr. volt elnöke és *Angel István* dr. a jegyzője, szavaztak azok a városatyák, akik nevének kezdőbetűje az A—M betűk közé esik.

A második szavazatszedő küldöttségben *Vizer Lajos* elnököl, a jegyzőkönyvet *Zubor Andor* vezeti. Itt azok szavaztak, akik neve N—V betűk között betűvel kezdődik. A szavazás tartamára a főispán az ülést felfüggesztette.

A szavazás előre kinyomott szavazó-lajstromokkal történt. Érdekes találkozás a véletlennek, hogy mindkét bizottságnál az első lista, amely összezámlálásra került, teljesen egyezett.

Ezek a lajstromokon a következők voltak a jelöltek:

Andrényi Károly, *Éles Béla* dr., *Kabdebó János* dr., *Barabás Béla* dr., *Lukácsy Lajos*, *Mülel Lajos* dr., *Müller Károly*, *Reicher Károly*, *Szalai Arnold* dr., *Tenner Lajos*, *Tedeschi Viktor*, *Tisch Mór* dr., *Zima Tibor*.

A szavazás aktusa gyorsan folyt le, mert mindenki iparkodott tudni drága terhén, a — szavazó-jegyen. Az első küldöttségről 49, a másodikról 61 képviselő járult az urnához. A skrudinium azonban egy teljes órát vett el a közgyűlés idejéből, mert ahány szavazó volt, annyi féle változatban cserélte ki a neveket. Töröltek, hozzáírtak. Volt olyan szavazólap is, amelyen egy-egy tulbuzgó, vagy jóakaratu képviselő egyszerre tízenhat kollégáját akarta a szinügyi bizottságba bejuttatni, gondolván az írás szavaira: annál nagyobb a boldogság, minél többet osztanak abban. Volt olyan is, aki tekintettel, hogy a szintársulatnak nőtagjai is vannak, egy hölgytagot is szeretett volna a bizottságba beválasztatni s leadta szavazatát: *Avarffy Birlikére*.

Az összezámolásnak is végére jutott a két bizottsági elnök s jelenthették az elnöklő főispánnak, hogy Arad népe megkapta a maga szinügyi bizottságát. *Károlyi* gróf elfoglalta az elnöki széket és újból megnyitotta a közgyűlést, hogy annak plénuma előtt hirdessék ki és adják tudtára mindenkinek, akiket illet, hogy a nemes város tekintetes törvényhatósági bizottsága ma a következő bizottsági tagoknak kezébe tette le a szinművészet ügyét, beválasztván a szinügyi bizottságba:

1. Müller Károlyt	96
2. Mülel Lajos dr.-t	90
3. Barabás Béla dr.-t	88
4. Andrényi Károlyt	85
5. Kabdebó János dr.-t	84
6. Tedeschi Viktort	73
7. Stauber Józsefet	64
8. Reicher Károlyt	63
9. Lukácsy Lajost	59
10. Mandl Vilmos dr.-t	56
11. Tisch Mór dr.-t	51
12. Wadowszky Gusztávot	42
13. Nemes Zsigmond dr.-t	41

szavazattal.

A bizottság 9 régi tagja mind újra meglett választva. A bizottság négy új tagja: *Lukácsy Lajos*, *Tisch Mór* dr., *Wadowszky Gusztáv* és *Nemes Zsigmond* dr.

A meg nem választottak közül a legtöbb szavazatot kapták: *Éles Béla* dr. 40, *Szalai Arnold* dr. 39, *Tenner Lajos* 34, *Zima Tibor* 31 szavazatot. Több kevesebb szavazat esett a következőkre: *Somló Ármin* dr., *Rozs-*

nyai Kálmán, Tabakovits Emil, Szudy Elemér, Vas Gusztáv, Ring Géza, Nesnera Aladár, Szathmáry Károly, Csiky Károly, Domonkos Lajos, Gutjahr Mihály, Nachtnébel Ödön, Maresch Gyula, Varjassy Árpád, Avarffy Géza és Avarffy Birike. Összesen 34-en.

Az anya büne.

Vadállatias némbor.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 8.

Még a rémregények edzett idegű olvasói is megrázkódnának, ha a Geréb Mari históriáját találnák megírva, ahogyan ez tényleg megtörtént.

Budapesti tudósírónk jelenti:

Geréb Mari szobaleány volt, a gróf Haller Györgyné szobaleánya az Andrássy ut 124. számú házában. Hatalmas testalkatu, erőteljes, tagbaszakadt csinos leány, akinek arca el nem árulja, hogy Geréb Mariban mennyi az állatias szenvedély és hogy az nem nő, hanem nőstény fenevad, még ennél is lelketlenebb.

Mari néhány nappal ezelőtt rosszul érezte magát, szült cselédjének, Csóka Rebekának, hogy küldje fel a házmesternét, az ért hozzá, majd megmasszíroztassa magát vele. A házmesterné, Ripich Anna feljött és megmasszírozta a leány derekát, aminek az lett az eredménye, hogy Geréb Mari egy leánygyermeket szült.

Ripich Anna nagyon megijedt és azt mondta, elszalad bábaasszonyért.

— Nem kell, — mondotta Geréb Mari, — nem kell bábaasszony, inkább segítsen megfojtani ezt a kölyköt, hálás leszek, megfizetem.

A házmesterné tiltakozott és elszaladt bábaért, még azt látta, hogy Geréb Mari lenyúlt a gyermek után és összeszorította a gyermek ajkait a kezével. Ripichné elment a Szondy utca 79. szám alá és onnan elhozta Szilády Gáborné bábaasszonyt. Amikor a szülésznővel megérkezett, a leány az ágy szélén ült, a gyermek rongyokba burkolva az ágy mellett a földön feküdt.

A szülésznő előbb a gyermek után nyúlt és miután az élettelen volt, mesterséges légzést alkalmazott, ami sikerrel járt, a gyermek felébredt, lélegezni kezdett. A gyermeket ekkor az anyja mellé az ágyra tette és most a beteg leányt akarta ellátni. Ez tiltakozott, mielőtt megakadályozhatták volna, felkapta a síró gyermeket és teljes erővel a földhöz vágta, aztán nek a nyakára lépett és teljes erővel ránehézett.

A gyermek azonnal meghalt, Sziládyné pedig elment és bejelentette az esetet a tiszt orvosnak, aki megiette a rendőrségen a feljelentést.

Geréb Mari időközben elment az izraelita kórházba és ott felvételte magát, a rendőrség itt találta meg és miután a kórház orvosainak véleménye szerint Geréb Marinak semmi szükség arra, hogy mint beteget ápolják, Károly M. Béla rendőrfelügyelő tegnap délután bevitette a női fenevadat a főkapitányságra és itten kihallgatás után letartóztatta.

Geréb Mari tagadja a terhés rótt cselekményt, amelyet azért követett el, mert félt az atyjától. Geréb Mari atyja ugyanis három évvel ezelőtt kiment Amerikába, ahonnan most karácsonyra jött vissza. Igen szigorú erkölcsű parasztember és Mari félt, hogy ha meg tudja baltépését, agyonveri.

Hogy ki a meggyilkolt gyermek atyja, azt Mari nem akarja megmondani.

A város parlamentjéből

Ezer vaggon szavazócédula.

Uj emberek a torony alatt.

Arad, január 3.

Egy hét óta három aradi nyomda egyebet se csinált, csak szavazó cédulákat. A gépek ezerszámmal ontották magukból a sok négyzetes zöld, sárga, kék, de leginkább fehér cédulákat, amelyekről hol a Nemes Zsiga neve, hol a Wadowszky Gusztáv neve hiányzott, hol a Tisch Mór, hol a másoké, de leginkább másoké. A sok százezernyi cédulát, amelyek Vizer Aladár alszámvevő számítása szerint huszezer nyolcszázkilencvenöt forintba kerültek, egy külön e célra készített palotában raktározták el, ahonnan Tenner Lajos igazgató főfelügyelője a'att fuvarozták be a közgyűlési terembe. A lovasut fiatal és agilis titkára, Tenner Alfréd Pál, már a múlt évben Budapestre utazott, hogy a szállításhoz szükséges vagonokat beszerezze. Két hónapi lótas-futás után végre sikerült is hatszáz vaggont beszereznie nyolcvanezer forint kölcsöndíj fejében. Már a mellény zsebében volt mind a hatszáz vagon, amikor édesapja, Tenner Lajos ekspressz táviratban értesítette, hogy ennyi kevés, jó lesz többet beszerezni, mert százhuszonöt szinügyi bizottsági jelölt időközben hatszáznyolcvanezer újabb cédulát nyomattott, amelyeken a saját neveik nyolcemilliókilencszázhatvanötödik fordulóak elő. Az agilis titkár erre fordított egyet magán és egyenesen Kossuth Ferenchez ment audienciára hogy a még hiányzó vagonokat kölcsön kérje.

— Marhaszálításra kell? — kérdezte a kegyelmes ur.

— Parancsára kegyelmes uram, — válaszolt Tenner Alfréd Pál, abban a hiszemben, hogy a miniszter ez esetben kölcsön adja a vagonokat.

De családott, mert Kossuth ridegen megtagadta a kérelem teljesítését.

Az agilis fiatal titkár erre kétségbeesésében a fővárosi temetkezési vállalatokhoz fordult, hogy a gyászkozsikat kérje kölcsön. Ez hosszas kapacitálás után sikerült is. Miután Tenner Alfréd Pál biztosította az Entreprise des pompes funebres-eket, hogy a kölcsönkérés tartamára be fogja szüntetni a fővárosban a halálozásokat, kétszázhatvan temetésre alkalmas kocsit szerzett be, amelyeket a jobb zsebébe téve, lovasuti gyorsasággal sietett vissza Aradra, hogy a fuvarozási műveletet elvégezhessek.

Ez a nagyméretű tranzakció három napot vett igénybe. Elsősorban Rozsnyay Kálmán céduláit szállították el négy vagonban. Utközben majdnem végzetes baleset történt, amennyiben százezer cédula kiesett az egyik vagonból és megsebesített tíz életerős fiatalembert. Szerencsére azonban Rozsnyay Kálmán még idejekorán beszállította a megsebesült fiatalembereket patikájába, ahol kellő segélyben részesítette őket. Tíz órai nehéz munka után sikerült a Rozsnyay féle cédulák elraktározása, mire Wadowszky Gusztáv négy százhuszonötezer darab szavazó-céduláját szállították fel tíz vagonon a közgyűlési terembe. Ezután a többi cédulákra került a sor.

Somló Ármán dr., Avarffy Géza, Gutjahr Mihály, Domonkos Lajos és Vas Gusztáv cédulái számára már nem maradt vagon és így a beszerezett temetési kocsikon szállították el ezeket a város házáig.

A szállítási munkálatok ma délután négy óráig tartottak. A legesegutolsó temetési kocsin ifj. Nachtnébel Ödön szavazócéduláit hozták.

A teremből éppen akkor dobták ki az utolsó oszlopot is, hogy az összes szavazócédulák elférheszenek. Ez még így is nehezen ment, miért is a főispán elrendelte, hogy nyissák ki az ablakokat és a cédulák egy részét helyezték el az utcán.

Időközben néhány cédula hajbakapott egymással. Somló Ármán dr. cédulái például Nemes

Zsiga cédulába kötöttek bele. A lovagias ügyet pisztolypárbaj útján intézték el, amelyben Somló Ármán dr. cédulái sebesültek meg.

Még számos efajta incidens volt. Éles Béla dr. cédulái így fakadtak ki:

— Mit hencegnek a Nemes Zsiga féle cédulák? Azt hiszik talán, hogy belekerülnek az urnába?

Miután a cédulák ilyenképen alaposan kiverekedtek magukat, elhatározták, hogy ellátogatnak az urnákba. Avarffy Géza cédulái nyomban fel is kerekedtek, de a Müller-cédulák utjukat állták:

— Pardon, mi az országgyűlési képviselő ur cédulái vagyunk, bennünket illet az elsőség.

A nagy kaoszban utat törtek maguknak a Barabás és az Andrányi cédulák is és gyors vágatásban rohantak be az urnába. Ugyanezt tették Kabdebó János dr. és Múlek Lajos dr. cédulái is, amelyek így kiáltottak fel:

— Jaj, de jó meleg van itt az urnában!

Mindjárt meg fogjuk mi is tapasztalni, mondták a Nemes Zsiga cédulái és négyes rendbe sorakozva vonultak be az urnába.

— Jaj de kevesen jöttök! — gunyolódtak a Múlek cédulák.

— Leszünk még többen is, hangzott a válasz.

Időközben mindinkább megteltek az urnák céljaira szolgáló asztalok. A Somló Ármán cédulái szintén az urna felé tartottak; de sajnos, már későn:

— Nincs már hely, megtelt! — kiáltottak az urnában lévő cédulák.

— Hát hova menjünk?

— Menjenek a Központi-kávéházba alsózni.

Igy nyilakoztak egy teljes órán át a cédulák, míg végül Vizer Lajos és Steinhardt Mór dr. a szavazatező bizottság elnökei csendre intették őket, megszámlálták őket és konstataáltak, hogy a legszorgalmasabbak a Müller Károly, Múlek Lajos, Barabás Béla, Andrányi Károly, Kabdebó János, Tedeschi Viktor, Nemes Zsiga, Tisch Mór, Reicher Károly, Stauber József, Wadowszky Gusztáv, Lukácsy Lajos és Mandl Vilmos cédulái voltak.

— Csak tudtuk volna utat törni! mondtak egyéb cédulák. — Bizonyára más lett volna az eredmény.

Természetes, hogy a céduláknak ezt a harcát egyebek is megelőzték. Így például az a körülmény is, hogy az új törvényhatósági bizottsági tagok egy része ma már jelen volt a közgyűlésen. Szudy Elemér a szélső baloldalon helyezkedett el, Zima Tibor és Szathmáry Károly szintén azon a részen. Ellenben éppen az ellenkező irányt választotta Faragó Rezső. Tafrov József szerényen húzódott meg a balmező utolsó előtti sorában. Wagner József szembe ült a főispánnal, valószínűleg azért, hogy a monokliban gyönyörködjek.

Tenner Lajos fekete selyemsipkával jelent meg. Hehs Béla Avarffy Gézához húzódott. A vasutasok: Chirke Vilmos, Stankovics Miklós és Fetter Géza — lekéstek a közgyűlésről. Az új virilisták közül Hajós Ferenc mutatkozott elsőnek.

A főispán szeretettel üdvözölte úgy őket, mint a régieket, azután pedig megnyitotta a közgyűlést.

MULATSÁGOK.

(=) Mulatság Ujaradon. A magyar szent korona országai vörös-kereszt együletének ujaradi fiókja saját pénztárának segélyalapja javára január hó tizenhétedikén az uradalmi sörcsarnok nagytermében zártkörű táncestélyt rendez. A tiszta jövedelem szegény iskolás gyermekek felruházására fordítatik, miért is a felülfizetéseket köszönettel fogadja és hirlapilag nyugtázza az elnökség. Belépti díj: személyi egy két korona, családijegy öt korona. A mulatság este nyolc órakor kezdődik.

(=) Tanítóház Makón. A csanádmezei tanítóegyesület Makón. 1908. évi január hó 11-én a Korona-szálló összes termeiben Justh Gyula képviselőházi elnök, a tanítóegyesület tisztelet-

bell tagjának védőörsége mellett Eötvös Stefánia és Komlóssy Emma színművésznők, Lux Terka írónő, Meák Gyula zongoraművész és Raskó Géza színművész szíves közreműködésével nagy művész-estélyt s ezt követőleg zártkörű táncvigalmat rendez. Az estély fél 9 órakor kezdődik. Belépődíj: személyenként 3 korona. A tiszta jövedelmet az egyesület a „Ferenc József tanítók házána” tett alapítványára fordítja s az e célra adott felülfizetéseket hálás köszönettel fogadja és hirtapilag nyugtázza.

Vashidak a levegőben.

A miniszter leckéztet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8

A mai nap szomorú szenzációja: a kereskedelmi miniszter nem hagyta jóvá Aradváros október 11-iki közgyűlésének ama határozatát, amelyivel a Maroson építendő vashidaknak a munkálatait a vállalkozóknak előzetes versenytárgyalás után kiadta. A kereskedelmi miniszter, illetve Sztérenyi József államtitkár egy kocsiderék ügyirat, tervrajz, költségvetés kíséretében ma érkezett leiratában adja tudtára a város közönségének, hogy a vashidak építése ismét elodázódott.

Aradnak ez a tengeri kigyója már-már eltűnni készült az október 11-ikén megtartott közgyűlés határozatával. A közgyűlésnek ugyanis Löcs Rezső tanácsnok jelentést tett a vashidak építése ügyében a tanácshoz beérkezett ajánlatokról és a hidügyi bizottság javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy a vashidak alépitményének elkészítésével Fodor és Reisinger aradi vállalkozókat és a velük társult Schiffer budapesti mérnököt, az új-aradi hid felszerkezetének felépítésével az osztrák államvasutakat és a Danubius gyárat, az Eötvös-utcai hid felszerkezetének elkészítésével pedig a Schlik gyárral társult aradi Weitzer-féle vaggongyárat bizza meg. A hidak feljáróját a Rossi és Pellegrini céggel akarta a város elkészíttetni.

A miniszter ezt a közgyűlési határozatot súlyos bírálat kíséretében semmisítette meg. Gondolkodóba ejtő, hogy egy olyan versenytárgyalási eredmény, melyet szakbizottságok, közgyűlés bírált felül, melyet a városi mérnöki hivatal folytatott le, a központi kormányzat részéről azért ne fogadtassék el kivételre, mert, — amint a miniszteri leirat mondja — a polgárság vállaira indokolatlanul súlyos terheket rakna az által, hogy a vállalkozókkal a város rossz alkut készült kötni. A miniszter tulajdonul drágáknak találta az ajánlatokat és megjegyzi, hogy azok annyira aránytalanul térnek el az előirányzattól, hogy a város szóba sem állhat velök. A miniszter számításai szerint a város az ajánlatok elfogadása esetén 380 ezer koronával fizetett volna többet a munkálatokért, mint amennyit azokra előirányzott s mint amennyinek fedezetéről gondoskodott.

A miniszteri leirat rendelkező részében új szempontokat nyújt a városnak az új versenytárgyalás kitűzésére. Figyelmébe ajánlja a városnak, hogy kiváló gondot fordítson az építési terminusok kitűzésére és köteleességévé teszi, hogy az építkezést oly módon hajtassa végre, hogy ez által a forgalom fennakadás nélkül lebonyolítható legyen.

Bőven és részletekre kiterjeszkedőleg teszi meg észrevételeit a tervek műszaki szempontokból is és úgy döntött, hogy azok költségvetéssel és pályázati kiírással együtt újból átdolgozandók illetve átjavítandók.

Az építkezés megkezdésében fokozatos határidőt állapít meg, amennyiben elrendeli, hogy a várba vezető hid az ujaradi hid befejezte előtt legalább 3 hónappal előbb adandó át a forgalomnak.

Kemény diót adott a ma érkezett leirattal a miniszter a városnak, amely bizonyára nem jó szívvel értesül arról, hogy régi vágyainak teljesüléséről hosszú időre le kell mondania.

Működnek a hasfelmetszők.

Egyszerre kettő.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 8.

A hasfelmetsző Jack borzalmas és legendás kalandjai óta közismertté és rettegetté lett a kéjgyilkosságnak ez a neve. Az emberi perverzitásnak ez a fajtája újból fölbukkant Németország egyes városaiban. Előremonó, háborzongató az a kegyetlenség, amelyivel a beteg gyilkosok áldozataikat, akik többnyire gyermekleánykák, tetteiket elkövetik. Az újabb események ismét állandó izgalomban tartják a német városok lakosságát.

Most két helyről is jelentenek hasonló borzalmas eseteket. Az egyiket Charlottenburgból, a másikat pedig Magdeburgból.

Charlottenburgban tegnap este egy ismeretlen tites merényletet követett el Mihlke Elza, egy festőművésznek négy esztendő: kis leánykája ellen. A merénylet egészen hasonló körülmények között történt, mint az, amely a múlt év júliusában hetekig izgalomban tartotta a német főváros lakosságát. A gyilkos a kis leánynak hasát metszette föl, azután eltűnt. A leánykát kórházba szállították.

Mihlke a ház előtt több kistársával játszadozott az utcán. Egy idő múltán haza akart menni szüleihez. Egy fiatal ember, aki előzetesen a játszó gyermekek közé keveredett, követte, egy kapu alá csalta és egy nagy késsel felmetszette a hasát. A szurás a máját és a gyomrot is érte. A tátongó seb nyolc centiméter hosszú és felülről lefelé irányul. A boldogtalan kisleány meghalt.

Mint Berlinből jelentik, a város egész rendőrsége talpon van, hogy a gyilkost kézrekerítse, de ez nagy nehézségekbe ütközik, mert mindössze két ember látta a merénylőt. Az egyik a szerencsétlen kis leányka játszótársa, a tizenkét esztendő: Jeske Lujza, a másik pedig egy villamos vasúti kalauz.

Jeske Lujza ugyanabban a házban lakik, ahol a kis Elza lakott. Látta a merénylőt, aki délután ötödfélóra tájban a leánykát követte a Sophie-Charlottenstrasse 44. számú házába, ahol a leányka lakott. Néhány perccel később segélykiáltást hallott, mire ő a házhoz sietett. Ebben a pillanatban szemben találkozott az idegennel, míg a kis Elza kiabálva és jajgatva a földön feküdt.

A gyermeket egy a házban lakó cipész vitte szülei lakására, ahonnan azonnal kórházba vitték, de sérülése oly veszedelmes volt, hogy megmentéséről szó sem lehetett. Jeske Lujza elmondotta, hogy a gyilkos körülbelül husz esztendő: fiatalember, arca sápadt és becsett, arccsontja kiálló. Szürke kabát, sötét nadrág és kerékpáros sipka volt rajta.

A merénylő a játszó leányok közé ment, majd pedig fövette a kis Elzát, mikor társ-

göltől elvált. Néhány perc múlva visszatért a suhanc és Jeske Lujzának azt mondta:

— Szaladj csak, nézz a kislány után, azt hiszem, megütötte magát.

A másik tanu, aki a gyilkost látta, a vesztendi állomás egyik kalauza. A gyilkos ugyanis a merénylet után a villamoshoz ment és a bejáró előtt lebélyegezte a jegyét. A kalauz észrevette, hogy a kezé véres és megkérdezte tőle, hogy mit csinált. A merénylő nem felelt, hanem fölszállt a villamosra, amelyivel azután Berlinbe utazott.

Az éjszaka folyamán a rendőrség letartóztatott egy Strikker Albert nevű munkást, akit egyelőre fogva is tartottak, mert nem tudta alibijét igazolni. A kalauz nem ismerte föl benne a merénylőt, míg a kis Jeske Lujza hol azt mondta, hogy ő a gyilkos, hol pedig visszavonta vallomását és kijelentette, hogy nem tudja biztosan megmondani, vajjon a letartóztatott munkás követte-e el a merényletet.

Magdeburgból jelentik, hogy a régi városháza egyik kapuja alatt egy ismeretlen tettes merényletet követett el egy tizenegyesztendő: leányka ellen. A merénylő, aki valószínűleg őrlött ember, a leánykának egy cserépvirágot adott át azzal, hogy vigye a lakására.

Igy azután a városháza kapuja alá csalta, ahol kezével befogta a száját és egy késsel felmetszette alsó testét. A leánykát, aki súlyosan megsérült, a kórházba szállították. A merénylő elmenekült.

Aradi urinő szerencsétlensége Abbáziában.

Merénylet, vagy baleset?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8

Abbázia főszezonját éli. A gyönyörű fűrdőhelyen a világ minden tájáról összesereglett fűrdővendégeknek az igazi tavaszi időjárás minden gyönyörre kijut. Valóságos világfűrdő Abbázia és vendégei tekintélyes részét Magyarország előkelőségei szolgáltatja. A napokban érkezett oda egy előkelő aradi családnak a tagja, Kovács Krisztina is. A 32 éves szép, fiatal asszony, aki egy súlyos és hosszadalmas betegség után keresett enyhülést Abbázia pormentes levegőjében és derült ége alatt, ma, mint a késő éjjeli órákban érkezett táviratunk jelenti, egy véletlen katasztrófa folytán súlyosan megsebesült. A szükséges távirat vétele után telefon kérdőszökecsünkre a következőket sikerült megtudnunk:

Ma délelőtt a Bellevue szálloda előtt a leggyönyörűbb korzó fejlődött ki. Abbázia főuján egymást követik a szebbnél szebb áruhárok, bazárok, divat üzletek, melyek a déli órákban tömegesen ontják magukból a legutolsó divat szerint öltözködő elegáns női vendéket. Eppen egy ilyen fényes üzletből távozott Kovács Krisztina, aradi származású 32 éves, feltűnő szépségű fiatal asszony, midőn hirtelen egy dörrenés hallatszott, s Kovács Krisztina egy golyótól találva, egy jajkiáltás nélkül eszméletlenül esett össze. A közelében állók azonnal segítségére siettek és egyik legközelebbi szálloda kupolája alá vitték, ahol konstataálta a rögtön odahívott szállodai orvos, hogy Kovács Krisztinára körülbelül 30—35 lépésről lőtt rá valaki egy revolverrel. A golyó a szerencsétlen urinő arcába furódott és — amint az orvos konstataálta, — a sérülés életveszélyes.

A sebesültet nem lehetett lakására szállítani, hanem abban a szállodában helyezték el, ahol az első segélyt nyújtották neki. Hozzá tartozól azonnal értesítették a rendőrséget, amely

a titokzatos merénylő kilitét a legnagyobb apparátussal kutatja.

Eddig, mint tudósítónk jelenti, a merénylő személyazonosságát nem sikerült megállapítani. Többféle verzióból kiindulva végzi a rendőrség a nyomozást. Vannak ugyanis tanúk, akik azt állítják, hogy látták, midőn a merénylő színhelyével szomszédos házból egy 40–50 év körüli férfi cölövő pisztolyból lökte ki a golyót. Az illetőnek azonban nyoma veszett. A cölövő más irányba tartotta ugyan a kétesövű fegyver irányítóját, de a golyó célt tévesztve az abban a pillanatban arra sétáló Kovács Krisztinát érte. A tettes, midőn észrevette, hogy vigyázatlansága milyen végzetes szerencsétlenséget okozott, agyon akarta magát lőni, de fegyvere csüörtözött mondott. A néhány pillanatnyi zűrzavart, míg a sétálók és a közeli villák lakói a sebesült nő körül foglalkozkodtak, arra használta fel, hogy elmeneküljön.

Kovács Krisztina hozzátartozói, akik szintén értesítést kaptak Abbázilából, ma este szerencsétlenül járt rokonuk betegágyához uztak.

Az új narancsok.

A Népszava és a Nap afférje.

— Az Aradi Közlöny társulati értesítése. —

Arad, január 8.

A „Népszava”, a szociáldemokrata párt organuma, suly s vádat emel mai számában Hajdu Miklós dr., „A Nap” segédszerkesztője ellen, akit a sorok között azzal vádol, hogy nem adott közre egy panaszos levelet lapjában, hanem elküldötte azt azon társaság igazgatóságának, amelyről a levél szól. Együttal maga is írt az igazgatóhoz néhány sort, amelyben burkolt szavakban némi honorálásra céloz. A több adjuk a két levelet és Hajdu dr. nak „A Nap” mai számában közzétett nyilatkozatát.

A szolga levele, amelyet a „Nap” nem közzölt le, így hangzik:

Kelt Bpest 1908. év I–2 án.

Tekintetes

„A Nap”

Szerkesztőségének

Budapest.

Alulírott azon kérelemmel járulok a tekintetes Szerkesztő úrhoz, hogy szíveskedve alábbi soraimat a lapban közzéni, ezen a címen. (Hogy bannak a Magyar Kereskedelmi r. t. nál a szolgákkal.)

A nyári hónapokban történt egy szomorú eset, ami két becsületes öreg szolgának elbocsátásával végződött. Miután nagyobb intézetekben szokás, ha nagyobb összeggel mennek, hogy kocsin menjenek. Megjegyzem egy tisztviselő kíséretében. Dehát hogy kocsin mennek-e vagy nem, az nem a szolgától függ, hanem a tisztviselőtől. Dehát ebben több tisztviselő, és szolga részt vett és kivásatva a két legöregebb szolgát és rököni elbocsátásával büntették és a többi pedig nagyobb összegű pénzbiraggal sujtották. Dehát a két elbocsátott nem kapott semmi végkielégítést öregségükre, holott a nyugdíjat rendesen fizették. Hanem még az egy ik szolgának valami csekély tartozása volt és kényszerítették azon iv aláírására, amin olvasható, hogy semmi követelése sem nincs! Mert ha alá nem írja, akkor kegyetlenségből, Szent Mihályon lévő kis házat elarverezték volna szavát adta, ha álásban jut lefizeti dehát kényszerítve volt hogy alá írja.

P. S.

ki ottan volt alkalmazva.

E levelet Hajdu Miklós dr. a következő sorok kíséretében küldötte el Szalai Bélának, a Magyar kereskedelmi r. t. igazgatójának:

Budapest, 1908. január 8.

Kedves direktor Ur — mellékelek egy levelet csupán azért, hogy elolvasás után semmisítse meg. Hátha a Népszavában még napvilágot lát.

Egyébként szabad arra kérnem, hogy némi új narancssal édesítse meg ezt a keserű életet. (Horánszky utca 27., III 20.)

Öszinte híve és tisztelője

Dr. Hajdu Miklós.

Az úgy a főváros összes köreiben kínos feltűnést keltett és kíváncsian várta mindenki „A Nap” mai számát, hogy miképpen tisztázza magát Hajdu dr. az ellene emelt vád alól. Az öt óraker megjelent lap összes példányait elkapkodták, de a szenzációból nagyon nevetséges dolog lett. Hajdu dr. nak közzétett nyilatkozata ugyanis kiderítette, hogy a gyanúsítás rosszakaratu volt s hogy nem megvesztegetésről, hanem tényleg narancsról volt szó.

Hajdu dr. kijelenti, hogy Szalai Béla igazgató neki régi jó barátja, újságírótársa volt, aki több ízben említette előtte, hogy egy a társaságtól elbocsátott alkalmazott öt lelvélvel és az újságokban való leleplezéssel fenyegeti azért, hogy az ellene emelt sikkasztás és lopás vádját elhárítsa. Neki az volt a véleménye a beküldött levél felől, hogy azt az ismeretlen szolga zsarolási szándékából írta. Ami a levél második passzusát illeti, bevallja, hogy Szalai szokott neki narancsokat küldeni, mert abból Szalaiinak igen sok van és épen azért reméli, hogy ezután is küldeni fog.

Az úgy azonban ezzel nincs befejezve és a „Népszava” holnapi számában okvetlenül reflektálni fog Hajdu Miklós dr. nyilatkozatára.

Festetich Andor gróf az aradi színház ügyeiről.

A fiókopera. — Más aktualitások.

— Az Aradi Közlöny társulati értesítése. —

Arad, január 8.

Festetich Andor gróf országos színház felügyelő ma Aradra érkezett, hogy a vidéki színházak felülvizsgálása céljából tett körútján az aradi színház ügyeit is megvizsgálja. Az Aradi Közlöny egyik munkatársának alkalma volt Festetich gróffal hosszabb beszélgetést folytatni az aktuális színházi ügyekről. A beszélgetés folyamán Festetich gróf több igen érdekes kijelentést tett, az aktuális kérdések közül a fiókoperáról, a színházi bizottságokról és a műkedvelők szerepeltetéséről is beszélve.

A fiók-opera.

Munkatársunk mindenekelőtt a fiókopera dolgában inézett kérdést az országos színház felügyelőhöz.

— Ezzel a kérdéssel már igen intenzíven foglalkoztunk, — mondotta Festetich gróf. A kormány azonban nem tehet sokat Szendreyért, aki most is nyolcezer korona szubvenciót élvez. Ezt a szubvenciót fel is emelnék valamivel, de végre is a kormány nem adhat mindent: a városnak is kell valamit tennie a maga színházáért. A fiók-opera ügyében úgy Szendrey, mint a város kérvényével fordult a kormányhoz. A felelet az volt, hogy adjon a város is szubvenciót, vagy más segítyt. Más városok legalább a fűtési és világítási kiadásokat fedezik, Arad azonban csak a színházat adja s még bért is követel a nyári színházért. Ezen az állapoton akart segíteni a kormány, mikor a fiókoperához szükséges hozzájárulásra hívta fel a várost, amely azonban — tudomásom szerint, — eddig választ sem adott a leírásra.

A fiókoperával az igazgatónak legalább négyezer koronával nőne a kiadása, mert az operett társulat mellett külön operai társulatot is kell szervezni. Én különben már többször

tárgyaltam ebben az ügyben Institoris Kálmán volt polgármesterrel, de az ő távozásával a tárgyalások is megakadtak. Az új polgármester egyelőre még nem tett lépéseket a tárgyalások felvételére.

A fiókoperával együtt járna, hogy a városnak városi zenekart is kellene szerveznie, olyant, aminő több vidéki nagyvárosban, például Brassóban és Szabadkán már van. Ez nem kerülne ugyszólván semmibe, mert a zenekar költségeit egyrészt a direktor fizetné meg, másrészt hangversenyek jövedelme fedezné, Mag lehetne honosítani ezzel a zenés misék intézményét is.

Azt hiszem, a fiókopera ügyét mégis sikerül majd nyélbeűni. Igaz, hogy a könnyed operettek és egyéb léhaságok csökkenteni fogják az operaeladások látogatottságát, de ezen majd segíthet a direktor azzal, hogy korlátozni fogja a léha darabok gyakori színterehozását.

A színházi bizottságról.

Ami a színházi bizottságokat illeti, — folytatta Festetich gróf — azoknak veszett híruk van, holott én helyesnek tartom ezeknek a bizottságoknak a fentartását. Természetesen csak úgy, ha a tagok tényleg érdeklődnek a színház iránt, ha legalább kéthetenként ülést tartanak, amelyre a direktort is meghívják s tanácsokkal látják el a repertoár dolgában, meg a szereposztásban. Ezt a működést azonban csak addig a fokig tartom helyesnek, míg a színházgazdát sérelmével nem járnak.

A színházi bizottságnak a törvényhatósági bizottságon kívül álló tagokkal való kiegészítése, — amint önöknek már karácsonyi számuk részére is megírtam, — igen okos és helyeslendő ötletnek tartom. Ezeket a külső embereket a színház gyakori látogatóiból kell kiválasztani, olyan emberek közül, akik nemcsak színházba járnak, de szeretettel karolják fel a színház ügyeit. Mert azt, hogy a színházhoz értsenek, azt nem lehet kikötni. A színházhoz mindenki ért és senki sem ért.

Hivatásos rendezőt!

— Mi a véleménye méltóságodnak az aradi társulat mostani összeállításáról? — kérdezte munkatársunk.

— Az aradi társulat régi, összejátszott társulat, amelyet jó társulataknak tartok. Vannak ugyan a vidéken jobbak is. A legjobb mindenestre a Krecsányi, mert Krecsányi Igazi színház-director, aki mindig ott van minden próbán, maga rendezi az előadásokat, ami nagy előnye minden más direktor fölött. Egy jó színháznál a tagok kvalitásai után a legfontosabb a jó rendező. Olyan színházállomáson, mint Arad, hivatásos rendezőt kellene alkalmazni, ezt a direktornak meg kell találnia. Ha színház rendezi az előadásokat, az már nem lehet teljesen megfelelő, mert a színház ambíciója szerepek eljátszására utalja. Ahol a színház nem talál közvetlen kontaktust a közönséggel — mint a rendezésnél is — ott nem fejt ki egész ambícióját és tudását.

Szendrey, mint színházgazdát, kvalitásos ember. Magvan benne, ami egy direktornál igen lényeges kellék: a jó modor. Ami pedig az új kecskeméti színházgazdát, Marhádyt illeti, hiszem, hogy ő is jól be fog válni, noha az alföldi városokban igen nehéz a direktor dolga és főleg a repertoár összeállítása. Különben pedig — egy új színházgazdánál a fő a pénz.

A műkedvelők ellen.

— Mit tart méltóságod a műkedvelők gyakori felléptetéséről és olyan arányu szerepeltetéséről, mint aminőt az aradi színházban tapasztalunk?

— Az igazat megvallva, *nem helyeselhetem* az ilyen próbálkozásokat. A kasszasíkok nem igazolhatják a közönség türelmének esetleges próbára tevését. Különösen nem helyes dolog illyesmit szezon közepén megengedni, mert ez egyenesen a komoly színészet rovására megy. A szezon végén, amikor már más ugysem igen vonzza a közönséget a színházba, még megengedhe önk tartom a műkedvelők felléptetését. Így azonban *perhorreszkálnom kell a kísérletezést.*

Egyébként azért is hiba a műkedvelők szerepeltetése, mert az utóbbi időkben amugy is ólos támadások hangzottak el a vidéki színészet ellen. *Bizony* Ákos miskolci képviselő legutóbb a pénzügyi bizottság ülésén támadta a vidéki színészetet, amely nem teljesít kulturhivatást. Én bekértem az összes színházgatók három havi repertoárját és jövedelmi kimutatását s noha még nem kaptam meg valamennyit, de szíj már látom, hogy a veszély nem olyan tulságosan nagy. Igaz, hogy az irányzat rossz, nemzetietlen, de elvégre a vidéknek a főváros diktál. Nagy hibának tartom azonban, hogy a direktorok, — köztük Szendrey is, — nem kultiválják eléggé Shakespeare-t, a klasszikusokat és főleg a népszínműveket.

Eddig tartottak Festetics gróf nyilatkozatai. Festetics Ardor a holnapi nap folyamán magánügyben Battonyára utazik s onnan Szegedre megy, — legközelebb azonban ismét lejár Aradra, hogy végignézze az *Aida* előadását.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Vig özvegy, operett. (C. bérlet.)
Péntek: Pillangó kisasszony, opera. Bemutató előadás. (A bérlet.)
Szombat: Pillangó kisasszony, opera. (B. bérlet.)

Balla Irénke bemutatkozása.

Arad, január 8.

Meglehetősen reklám előzte meg Balla Irénkének, egy aradi fiatal urilánynak színpadi kísérletét. Az ismerősök, mint zsurtalentumot, a színházi jelentések mint színpadra termelt tehetséget jeleztek és reklámirozták. A nagy reklám hatása megélt az előtér képén. Zsúfolt, orkeszteres ház előtt kellett Balla Irénkének vizsgát tenni arról, hogy a jóbarátok, vagy pedig a színházi kommunikék szerint kell-e elbírálni? A kisasszony debüje nem igazolta egyik véleményét sem. Balla Irénke jóbarátait megélt a kisasszony temperamentuma, melyek hibásan zsenialitásnak minősítettek, a színházi kommunikék pedig üzleti alapon csináltak hangulatot, többet ártva, mint használva Balla Irénkének. A kisasszony nem színpadra termelt tehetség. Gyenge és színtelen organuma már kizárja a sikert. A temperamentumot nem vitatjuk el tőle, de a temperamentum nem az a művészi éleltség, mely kellemes hatást vált ki a nézőből, hanem inkább szertelenségnek minősíthető, ami mindig a siker rovására szolgál. Balla Irénke késztületlenül lépett a színpadra, nem ismerte a színpad számtalan veszélyét, mely a legöntudatosabb kísérletezőt is könnyen bajba sodorhatja. Sokkal több gyakorlat és önfegyelmesség több sikert hozhatott volna, így azonban csak a kisasszonynak tesszünk szolgálatot, ha a mai bemutatkozást sikertelennek minősítjük, és sajnálattal bár, de nem buzdíthatjuk újabb kísérleteire.

A Gyurkovits lányok mai előadása botrányos volt. A szereposztás egyszerűen provokáló

volt. Ha Gyurkovitsnének olyan lányai lettek volna, mint *Faludyné* és az a másik, hát sohasem tudta volna őket férjhez adni. Sárít és Ellát, *Harmath* Józának és *Kőrösy* Jucinak kellett volna játszani, helyettük *Zalay* Margit és *Molnár* Ilonka érezték magukat kínosan a nem nekük való szerepekben. Ha jól tudjuk, *Hortá* még tagja a színtársulatnak, miért kellett akkor Radványi Gidát már megint szegény *Faludynak* játszani. Még a karzat sem lelkesedett érte Dicsér-től csak *Dellyről* és *Uff* Kálmánról tudunk megemlékezni, akik igyekeztek a mai előadást az abszolút mucsai nivótól megmenteni. Azon hiszemben, hogy a mai előadás a műkedvelők szerepeltetése véget ért, komolyabb művészetet várunk. H. G.

* A Tolnay-kiállítás sikere. Az a páratlan siker, melyet *Tolnay* Ákos festőművésznek négy napja megnyílt kollektív kiállítása elért, egyre növekedőben van. Ma is nagy és előkelő közönség fordult meg a *Weiss és Klein* cég tárlati helyiségében, elragadtatással szemlélve a művész nyugodt eleganciáját, de azért pompásan pontírozott festményeit. A mai napon különben egy értékes, gyönyörű pasztellel gazdagodott a kiállítás. A szállítás közben eltvedt kép azt a megkapó finomságokban bővelkedő *Biedermeyer* tanulmányfő ábrázolja, amelyet a nagyközönség már a tárlat meghívóinak reprodukálása után ismer. A bájos kép már a mai napon vevőre is akadt: *Andrényi* Károly vette meg. Az erősen látogatott kiállítás még három hétig nyitva marad, hogy Arad minden művészet kedvelője megtekinthesse. A megtekintés, mint eddig is, díjtalan s a belépéssel semmiféle vételkötelezettség nem jár.

* A vig özvegy. *Kállay* Jolán visszatérően szabadságáról, holnap este lép fel először Lehar bájos muzsikájú operettjében, a *Vig özvegy* ben. A művésznő a darab címszerepét játssza, amelyivel az aradi színpadon óriási sikereket aratott. Daniló grófot ezuttal is *Leövey* játssza. A többi szereplők is a régiéek.

* Liverpooli akadályverseny. Az *Uránia* színház műsorának egyik legnagyobb sikerű mozgóképe a *Liverpooli akadályverseny* volt. A világ legnagyobb akadályversenyéről készült mozgófénykép ez, mely a 25 lóval megtartott akadályverseny minden fázisát a legnagyobb hűséggel reprodukálja. Aradon páratlan sikere volt ennek a képek, úgy, hogy az *Uránia* igazgatóságához számos felszólítás érkezett, hogy újból műsora tűzzék ezt a szenzációs képet. Az érdeklődők már legközelebb gyönyörködhetnek ebben a páratlan tökéletességű mozgófényképben, melyet a legrövidebb időn belül ismét műsorra tűz ki az igazgatóság.

* A pillangó kisasszony premijere. Eseményszámba menő bemutató lesz pénteken este az aradi színházban. Ekor adják először Puccini világhírű operáját, a *Pillangó kisasszony*-t, amely a világ összes nagy színpadain sikert aratott. Az opera címszerepét *Wlassák* Vilma játssza. A darab szereposztása a következő: Pinkerton — *Ferrari*, A konzul — *Ladiszlay*, Susuki — *Zalay* Margit, Goro — *Faludy*, Yamadory — *Leövey*.

* *Uránia* színház. Jó és változatos műsor, ezzel az elvvel sikerült az *Uránia* színháznak meghódítani a közönséget. A közönség teljes elismerésével találkozunk az *Uránia* működése. A színház igazgatósága mindent elkövet, hogy a legkiválóbb attrakciókkal szórakoztassa a közönséget, nincs a világon az az új mozgófénykép, melyet meg ne szerezne az *Uránia*, hogy mielőbb bemutatthassa közönségének. A csütörtöki műsor minden egyes száma a mozgó-

fényképészet remekei közül való. Csupa olyan számból áll a műsor, melyek mind egykéről érdemes volna külön ismertetést írni, olyan remekei a mozgófénykép művészetnek.

A második Thaw-pör.

A gyilkos nábob.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 8.

Amerikának heteken át van ismét miről beszélni. Az utolsó évtizedek legszenzációsabb gyilkosságának, a világhírű *Thaw-pörnek* második tárgyalása kezdődött meg ugyanis Newben Yorkban.

Az előzmények eléggé ismeretesek. *Thaw* Harry milliomos egy newyorki nyári színházban agyonlőtte *Whitte* Stanford építész, aki *Thaw*-né leánykorában elcsábította és többször eldicsékedett hódításával. A gyilkos nábobot nyomban elfogták és pazar kényelemmel berendezett börtönben várta a sorsa eldőlését. A tárgyalás heteken át tartotta izgalomban Amerikát, sőt az egész művelt világot.

A védelem százazreket költött, hogy bebizonyítsa, hogy *Thaw* öröklött elmebajban szenved és a tett elkövetésekor beszámíthatatlan volt. Az esküdtek azonban nem tudtak egyhangu megállapodásra jutni és így a tárgyalás eredménytelenül végződött, amire elől kellett kezdeni a herce-hurcát.

Newyorkból jelentik: *Downing* bíró tegnap nyitotta meg a második tárgyalást a *Thaw-pörben*. Husz esküdt nem jelent meg a tárgyaláson és *Downing* valamennyi ellen nagy pénzbírságot állapított meg s egyuttal kijelentette, hogy azokkal az esküdtekkel, a kik családtagok miatt megtagadják az esküdtbírárságban való részvételt, úgy fog bánni, mint foglyokkal. A vádlott nagyon nyugodt s egészségesebbnek látszik, mint az első pörben; barátságosan mosolygott feleségére, aki szintén megjelent a tárgyaláson. Védeje fölmentését kérte és azzal érvelt, hogy nem volt beszámítható állapotban, amikor *Whithe* lelőtte.

Későbbi távirat jelenti: Tegnap este tíz órakor már tízenként esküdtben megállapodott a vád és a védelem. Mig a kisorsolás tartott, a magánadvokátok egész raja kutatótt az esküdtek névsorába felvett polgárok multja után a visszavetés céljából. Rendkívül hosszadalmassá teszi az esküdtszék összeállását az, hogy a vád és védelem minden egyes esküdtet alaposan kifaggat, vajjon nem elfogult-e. A polgárok irtóznak attól, hogy a pörben esküdként funkcionáljanak. Egy esküdt, amikor meghaltotta, hogy felhívták, azt mondotta, hogy sohasem tudott magának *Whithe* meggyilkolásáról véleményt alkotni. Azt hiszi, hogy nem lesz képes az ügyben alapos információt szerezni, mert szellemileg képtelen a tanúk vallomását figyelemmel kísérni. Az elnök erre őt elbocsátotta s amikor a termet elhagyta, ravaszul a közönség felé hunyorgatott, annak jelölül, hogy sikerült neki a törvényszéket becsapni. Az új pörben több érdekes és új tanú fog szerepelni s így a többek között *Comstock* Antoni, a newyorki erkölcsliiga vezetője, a védelem legfontosabb tanúja, akit *Thawn* több hónappal a gyilkosság elkövetése előtt felkezesett és arra kért, hogy hasson oda, miszerint az a bűnbartlang, amelyet *Whithe* építész és gazdag barátai tartanak fenn, bezárassék. *Comstock* őt a newyorki főügyészhez utasította, ez azonban vonakodott közbelépni. Ezen elutasítás állítólag arról győzte meg *Thaw*-t, hogy lehetetlenség Newyork erkölcsi viszonyainak megjavítását elérnie és a feletti elkeseredése őt a teljes örületbe kergette. Az esküdtek kisorsolása még folyik.

HIREK.

— Az Aradi Közlöny nagy naptárát a kiadóhivatal úgy helyben, mint vidékre már szétküldötte hátralékokban nem levő előfizetőinknek. Akik tévedésből a naptárt mindeddig meg nem kapták, szíveskedjenek azt a kiadóhivatalnál reklamálni. Mindazon t. előfizetőinket akik az előfizetési díjakat december harmincadika után küldötték be, kérjük, hogy a naptár expedálásával néhány napig várakozni szíveskedjenek, mert az utalványok oly tömegesen érkeznek, hogy azok elintézésére a kiadóhivatalnak idő kell. Itt is kérjük hátralékos előfizetőinket, hogy az előfizetési díjat kegyeskedjenek mielőbb megküldeni, amikor is készséggel küldjük számukra diszes naptárunkat.

— Kenyeret és munkát, Felség! Rómából jelentik: Az olasz király tegnap megtekintette a hosszú idő óta épülőfélben levő Viktor Emánuel szobrot. Az építés munkáját minduntalan félbehagyták, mert nem áll elegendő anyag rendelkezésre. A kőfaragók nem dolgoztak, hanem ott állottak az építmény körül és amikor a király megjelent, e szavakkal üdvözltek:

— Felség, kenyeret és munkát kérünk!

A rendőrök nyomban körülfojták őket és hatvan kőfaragót letartóztattak, de min az ezek igazollák, hogy nem akartak merényletet elkövetni s csak az volt a szándékuk, hogy a királyt nyomorukra figyelmeztessék, mindnyájukat szabadon bocsátották.

— Perczel Dezső — kaszinói elnök. *Bonyhádról* írják, hogy az ottani kaszinó vasárnap ülést tartott, melyen titkos szavazással Perczel Dezsőt választotta meg elnökének. Perczel meghatottan köszönetet mondott s kijelentette, hogy ezt a választást a multban ért támadásokért busás elégtételnek tekint. Szavai közben annyira elérzékenyedett, hogy elővette a zsebkendőjét.

Szekszárdról táviratozzák: Tolnavármegye köztörvényhatósági bizottsága tegnap Apponyi Géza gróf főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen Döry Pál volt alispán, akit Békésvármegye főispánjává neveztek ki, bucsuzott el. Ezután az egyes bizottságokat választották meg, a melynél a régi rendszer hívei nagy agitáció, fújtak ki Perczel Dezső mellett. Perczel Dezsőt minden bizottságba be választották.

— A katonatisztek fizetésrendezése. *Bécsből* jelentik: A Fremdenblatt jelenti: *Schönaich* hadügyminiszternek *Wekerle* miniszterelnökkel és *Jekelfalussy* honvédelmi miniszterrel folytatott tegnapelőtti tanácskozásairól illetékes helyen a következők: Amint *Wekerle* miniszterelnök már közölte is a magyar minisztertanácsossal, a hadvezetőség nem szándékozik a januárban ülésező delegációk elé oly javaslatot terjeszteni, amely a katonatisztek és hivatalnokok fizetésének rendezésére vonatkozik. A közös hadügyminiszter bevárja azt az időpontot, amikor mindkét delegáció e kérdésben egyező álláspontot fog elfoglalni. Magától értetődik, hogy azok a hírek, amelyek arról szólnak, hogy a tiszti fizetések rendezését politikai természetű koncessziókkal rekompenzálnák, valótlank, mert nem felel meg a tisztikarhoz illő nézeteknek az, hogy személyes anyagi előnyöket politikai természetű engedmények árán érjenek el. Ezt az álláspontot foglalja el a hadvezetőség feje is. Ragaszkodik továbbá ahhoz,

hogy a katonatiszti fizetések rendezése, ami tisztán a hadsereg tagjainak gazdasági és szociális érdeke, nem zavarható össze politikai természetű kérdésekkel.

— A Széchenyi-Vanderbilt nász. *Széchenyi* László gróf és barátai már New-Yorkban vannak és készülődnek a nász nagy napjára. Január huszonnyolcadikára van kitűzve *Vanderbilt* Gladys kisasszony esküvője. A meghívókat már szétküldötték. Két meghívót bocsátottak ki; az egyiket a vőlegény édesapja, a másikat a menyasszony hozzátartozói.

A vőlegény meghívója így szól:

„Sárvári felsővidéki Széchenyi Imréné grófné, született Sztáray-Szirmay Alexandra, cs. és kir. csillagkeresztes és palotahölgy, néhai Széchenyi Imre gróf, cs. és kir. kamarás, m. kir. főasztalnokmester, v. b. t. tanácsos, az aranygyapjas-rend lovagja, a Szent-István és Lipót-rendek nagykeresztese s b., stb., volt berlini nagykövetnek özvegye, örömmel jelenti fiának Széchenyi László gróf, cs. és kir. kamarás, a Nádasdy gróf nevét viselő 31k huszárezredbeli tartalékos hadnagy, a főrendiház örökös tagjának. *Vanderbilt* Gladys kisasszonynyal, néhai *Vanderbilt* Kornéliusz és özvegye, született *Bwynns* Alice urhölgy leányával történendő házassági egybekelését.

Az egyházi esketés 1908. évi január hónap 28-án New-Yorkban (I. West 57 street). Öremező, 1907. december hónapban.

— A sikamlós Berlin. *Berlinből* jelentik: A tegnapi jeges eső a hideg következtében ráfagyott az utcakövezetre s a gyalogjárókat oly sikossá tette, hogy több, mint száz ember megcsuszott és súlyos sérüléseket szenvedett. Nagyobbrészt a lábukat törték ki. Számosan csak úgy tudtak hazajutni, hogy kendőt kötöttek a talpuk alá.

— *Schratt* Katalin bácsi palotája. *Bécsből* jelentik: *Schratt* Katalin 720.000 koronáért megvette *Königsarter* bárónak a *Kaerthnerringen* levő palotáját. A művésznek legközelebb beköltözik ebbe a palotába.

— *Désy* Zoltán mandátuma. *Budapesti* tudósítónk jelenti: *Désy* Zoltán államtitkár geryeszegi mandátumának ügye egész parlamenti óriáskigyóvá nővi ki magát. Körülbelül háromnegyed éve választották meg s mivel az államtitkárságról nem akart lemondani, a törvény értelmében bejelentette összeférhetlenségét. Hogy-hogynem, ezt az ügyet még mindig nem intézték el a bizottságokban sem. Ille és megfontolt időközökben összeült ugyan benne a negyedik bíráló bizottság, de vagy formáságok miatt kimondta, hogy majd máskor határoz, vagy egyszerűen határozatképtelen volt. Pedig a döntés kérdése igen könnyen okot adhat olyan gyanúsításokra, melyekre *Désy* Zoltán egyenes és őszinte karaktere nem szolgált rá. A negyedik bíráló-bizottság e hónap 15-én ismét foglalkozni fog az államtitkár mandátumának ügyével. Remélhető, hogy végre dűlőre is fogja azt vinni.

— Eljegyzés. *Wolf* Samu. a *Wolf* Adolf és fiai drauci cég baltagja eljegyezte *Winter* Gizike kisasszonyt Nagyváradról.

— Új távirat-igazgatók. A hivatalos lap mai számában ez a királyi kézirat jelent meg:

Kereskedelemügyi magyar miniszterem előterjesztésére *Gröber* Béla és *Siket* Traján posta és távirat-tanácsosokat posta- és táviratigazgatókká kinevezem.

Kelt Bécsben, 1907. évi december 26-án.

Ferenc József s. k.,

Kossuth Ferenc s. k.

— Üngyikos tanuló. *Besztercebányáról* jelentik: *Szabó* Pal, a besztercebányai állami felső kereskedelmi iskola középső osztályu nő-

vendéke folyó hó 6-án este lakásán forgópisztolyal szívenlőtte magát és meghalt. Aznap délutánt társaival még egész vidáman töltötte és senki sem sejtette sötét tervét. Hátrahagyott írásaiban nem tesz említést tettének okáról. Valószínűnek tartják, hogy a teljesen árva, kitűnő tanuló fiu kezébe a nyomor adta a fegyvert. Két bátyja szintén öngyilkosságot követett el.

— Bombamerénylet egy gyárigazgató ellen. *Máramaroszigetről* jelentik: Ma kezdődött az itteni törvényszék előtt a fő tárgyalása annak a bombamerényletnek, amelyet 1905-ben *Frankl* Sándor, a nagybecskői Klotild vegyészeti gyár igazgatója ellen követtek el. *Frankl* névtelen levelet kapott, amelyben a munkások figyelmeztették, hogy házát fel fogják robbantani. Március huszonötödikén éjjel az igazgató hálószoba ablakán bombát dobta be. Az ablaküveg azonban a kezdetleges készítésű bombát kettévágta és így a bomba nem okozott kárt. A vizsgálat *Bari* Sándor és *Kosmics* Daniló gyári munkásokat fogta gyanuba, akiket az ügyesség vád alá is helyezett. A mai tárgyaláson a vádlottak belismerték, hogy a bombát ők készítették, de nem bűnös szándékból. A tárgyalást csak holnap fejezik be, amikor az ítélelhozatalra kerül a sor.

— Egy gazdaember tragédiája. *Hódmezővásárhelyről* írják: Rettenetes betegség pusztította el *Horváth* György vásárhelyi gazdálkodót. A szerencsétlen ember valahol takonykóros lóval bánhatott s az fertőzte meg. Négy hétig állt ki emberfeletti kínokat, szörnyű szenvedést. Betegágánál csődöt mondott az orvosi tudomány, nem tudták semmivel sem megmenteni a megfertőzött embert, kinek családja most rémületebe esett, mivel azt gondolják, hogy ők is fertőzve lettek. Aggodalmuknak van is valami alapja, amennyiben a takonykór rendkívül ragályos, fertőző betegség, mely az orrban, légszobában, tüdőben és a bőrön fekélyeket okoz, többnyire idült alakban évekig is elhúzódik, de ha kitör, 8-10 nap alatt végig az emberrel. Ha a takonykóros állat valóban az emberi szervezetbe jut, a bőrön számos gennyhólyag támad, a beteg lesoványodik és meghal. Így járt *Horváth* György is. A karján támadt egy rendkívül érzékeny pattanás, mely nap-nap után tovább terjedt, annyira, hogy dolgozni már nem tudott. Családja akkor Szent-István utcai lakására vitte és azonnal orvost hívtak hozzá, ki azonban nem tudott rajta segíteni. A szerencsétlen ember napról-napra fogyott, karjáról darabokban esett le a húsa, szenvedett pokoli kínokat, míg nem három heti rettenetes kínok után meghalt.

— A vingai kaszinó közgyűlése. *Vingai* tudósítónk jelenti: A helybeli kaszinó tegnap tartotta meg évi rendes közgyűlését, mely alkalmával a tisztikart a következőképen választották meg: elnök: *Pongrácz* Miklós főszolgabíró, alelnök: *Kövér* Ákos járásbíró, titkár: *Pintye* József, pénztáros: *Horn* János, könyvtáros: *Pokorny* Péter, ügyész: *Bukovetz* Sándor dr. Választmányi tagok: *Bánfi* Béla, id. *Bayer* Ferenc, *Felldár* Nándor, *Gyürky* László gróf, *Klemann* Sándor, id. *Schäffer* Vilmos, *Seathmáry* Lajos, *Csáky* István, *Schäffer* József, *Sinkay* Traján dr. Pótagok: *Kaufmann* Lajos és *Stróbl* Miksa. A kaszinó elnöke tíz éven át *Schäffer* József főjegyző volt, aki azonban most nem akarta a neki felajánlott állást újból elfogadni. A kör ezt sajnálkozással vette tudomásul és *Bukovetz* Sándor indítványára jegyzőkönyvileg fejezte ki szeretetét és ragyabecslését volt elnökének érdemei felett.

— A párisi brutális szűcs. Ilyen című tegnapi cikkünkre vonatkozólag *Wolfner* Rezső úr Aradon tartózkodó bátyja annak közlésére kér bennünket, hogy az ott előadottak — melyeket különben mi, csak mint a szóbanforgó gyermekek elbeszélését közöltünk s amelyekkel korántsem azonosítottuk a magunk meggyőződését — nem felelnek meg a valóságnak. Ezt készséggel konstatáljuk s egyben megjegyezzük, hogy a cikkbe tévedésből *Weisz* Sándor neve helyett az éppen jelen volt *Lefkovits* Ármin neve csuszott bele. Amit a cikkben leírtunk, azt *Weisz*

Sándor mondotta el. Hogy a két gyermek előadása mennyiben felel meg, vagy nem felel meg a valóságnak, azt majd a Wolfner Rezső által megindított sajtópör tárgyalása fogja kideríteni. Annyi tény, hogy intelligens emberről szinte lehetetlen feltételeznünk ezeket a dolgokat.

— Gyász emléknap. Hirschl Mózes kegyeletos emlékeinek üszteletére 1908. évi január hó 9-én, délután negyed 5 órakor a zsinagógában gyászemléknapot tartanak.

— Jótékonyág. Pick Ernő házfelszentelési ünnepélye alkalmából Messinger Zsigmond és Hugó urak 20 koronát ajándékoztak az izraeli nőtársulatnak, 20 koronát a népkonyhának és 20 koronát a szegény tanulóknak.

— Amerikai humor. Január eleje az az időszak, amikor a lapok hírovtatának élén pontosan meg megjelenik az udvarias figyelmeztetés, hogy az esztendő lejárt és az előfizetők ujjtsák meg előfizetésüket. Egy amerikai újság ezt az Európában sablonos szövegű figyelmeztetést így fogalmazta meg:

— A takarékoság szép erény. El tudjuk képzelni, hogy valaki annyira menjen a takarékoságban, hogy inggomb helyett a szemölcsére gombolja gallérját; hogy a takarékoság kedvéért a vasuti kocsi ütközőjén utazzék, hogy megállítsa óráját, ne hogy elkopjanak a kerekai, hogy írásaiban pontot, vesszőt ne tegyen s megtakarítsa vele azt a néhány csepp tintát. De a takarékoságnak ezek az eszeveszettjei azért mind előkelő gentlemanek azokhoz a polgártársakhoz képest, akik két három hónapon át elfogadják a lakásukra küldött újságot, de fizetni azt után nem hajlandók érte, mivelhogy ők „nem rendelték meg a lapot”

— Rum compositio 1 literhez 20 kr. *Liter*
aroma 1 literhez 30 kr. Vojtek és Weisz. 191

IDEGENEK ARADON.

— Január 8. —

Központi-szálloda, München Lajos min. tanácsos Kassa. — Simonyi Győző birtokos Szántó. — Lavinszky Teofil nagybirtokos Lavonca. — Miklós Jenő igazgató Budapest. — Homolács Konrád birtokos Glemboka. — Schinagel József fakerekeskedő Ternova. — Blatt Herman fakerekeskedő Krakó. — Spitz József fakerekeskedő Zam. — Vámos Jenő fakerekeskedő Nagyvárád. — Lunczer Pál hivatalnok Budapest. — Somogyi Miklós püspökségi intéző Beél. — Festetics Andor színészeti felügyelő Budapest. — Fleischer János kereskedő Pécs. — Fodor Vilmos mérnök Budapest. — Montag Rezső főmérnök Törökbród. — Lampert Dezső magánzó Bund. — Brandt Lajos utazó Budapest. — Schwarz L. utazó Budapest. — Kaiser Zoltán utazó Budapest. — Herman Manó utazó Budapest. — Stern Ede utazó Budapest. — Pollák Arthur utazó Budapest. — Stern Gyula utazó Nagyvárád. — Erbler Jenő utazó Budapest. — Simonyi Jenő utazó Budapest. — Varga József utazó Budapest. — Berger Henrik utazó Szeged. — Guttman Henrik utazó Szeged.

Fehér Kereszt-szálloda. Br. Nyéky Ilonka birtokos M. Dombegyhaza. — Dóry Rezső birtokos Szabadka. — Orley Tivadar és családja Nagyszeben. — Dobra Miklós igazgató Iglo. — Mezei Ernő mérnök Nagyvárád. — Vizes Imre mérnök és neje Nagyvárád. — Lantos Ferenc magánhivatalnok Debrecen. — Sugár Salamon kereskedő Bonyhád. — Kiss István gyárigazgató Sopron. — Vágó Károly főfelügyelő Sopron. — Szilágyi Sándor dr. orvos Szeged. — Ordög Alfréd Szeged. — Szántó Gyula kereskedő Csikszerecs. — Serbán Emil ügyvédjelölt Kaánsebes. — Veszely Károly birtokos és családja Lugos. — Selmeczi Sándor és neje B. Csaba. — Garay György hivatalnok B. Csaba. — Stern Aladár kereskedő Szászváros. — Vasváry Oszkár főkönyvelő Temesvár. — Faragó János hivatalnok Temes-

vár. — Rárány Ákos bankhivatalnok Nagyvárád. — Kallós Tivadar gyógyszerész Szeged. — Klein Béla kereskedő B. Gyula. — Varga Márton vendéglős B. Gyula. — Sós Károly utazó Budapest. — Breuer Gyula utazó Budapest. — Pap Jenő utazó Budapest. — Székely Albert utazó Budapest. — Reiner Adolf utazó Budapest. — Lövinger Lajos utazó Budapest. — Goldberger Gyula utazó Budapest. — Rosenfeld Antal utazó Budapest. — Kornis József utazó Bécs. — Schvare Odón utazó Bécs. — Gold Adolf utazó Debrecen.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapest áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 8.

Amerika $\frac{3}{4}$ -el olcsóbb Kevés forgalom. 10 fillérrel olcsóbb árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprillisa . . .	12.60—12.61	12.74—12.75
Buza októberi . . .	10.34—10.35	10.46—10.47
Zab áprillisa . . .	8.18—8.19	8.25—8.26
Róza áprillisa . . .	11.16—11.17	11.39—11.39
Tengeri májusra . .	7.05—7.06	7.12—7.13

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	636 75
Magyar hitelrészvény	769 50

Budapest-kőbányai sörteskereskedelem.

— Január 8. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 121—123 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 124—126 fillérig; könnyű páronként 350 kilogrammig terjedő súlyban 127—129 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sörteslétszám: Január hó 5. napján volt készlet 23,687 darab, január 6. napján felhajtott 330 darab, január 8. napján elszállított 719 darab, január 7. napjára maradt készletben 23,258 darab. A hivatalos sörtesüzletirányzata: Csendes.

Nemzeti Színház

Csütörtök, 1908. évi január hó 9-én:

C) bérlet.

C) bérlet.

A vig özvegy.

Operette 3 felvonásban. Irta: Leon Viktor és Stein Leo. Zenéjét szerző: Lehar Ferenc. Fordította: Mérei Adolf.

SZEMÉLYEK:

Zéta Mirkó.	Horti Sándor.	Bogdánovics Fehér A.
Valencienne	Zalai Margit.	S. Ivaine, neje Györfi T.
Danilovics	Leőve Leo.	Kromow Ujj Kálmán.
Glavári Hanna	Kallai Jolán.	Prisics, őrnagy Keller J.
Rosillon	Faludi K.	Pra-covia Lászy Etel.
Cascade	Ladislai J.	Nyegus, irnok Varnai Jenő.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma csütörtökön, 1908. január hó 9-én

Műsor:

1. Működő fényképész.
2. Rossz uton.
3. Kedves egészségére.
4. Visszatérő csapat.
5. Szöktetés a Szerailból.
6. Vigyázz! Törékeny!
7. Pajkos fiu.
8. Rabszolgaélet Amerikában.

Előadás kezdete 6, 6 és fél, 8 és fél órakor.

Cukrászda.

Előadás alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik.

NYILTTER.

Steckenpferd-Liliomtej-szappan

Bergmann és Társa Dresda és Teschen a/E., volt és marad a naponként beérkező elismerő levelek szerint a leghatásosabb gyógyszappan pattanások ellen. A bőrt állandóan finoman, puhán tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80 fillérért kapható a gyógytárakban, drogueriákban, illatsz kereskedésekben és borbélyüzletekben. 1045

Mindenkinek ingyen

megküldjük, ha azt levelező-lapon kéri, diszes 54×76 cm. nagyságu

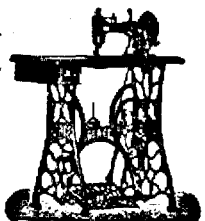
fali lapnaptárunkat

amely hivataloknak és irodáknak nélkülözhetetlen.

Arad legrégibb kerékpár és varrógép raktára és javító-műhelye.

PFAFF varrógépek

melyek tartóssága felülmúl minden eddig létező gépeket zajtalan könnyű járás, izléses kivitel.

Író angyal védjeggyel kétoldalú

játszható lemezek és

grammophonok.

71

Egyedüli képviselő:

Hammer Vilmos

(műszerész-művelő).

Arad, Szabadság-tér 7.

Telefon sz. 98.

Sirolin

Emeli az érvényet és a tartósságot, megakadályozza a köhögést, elűzi a tüdőgyulladást, elűzi a tüdőgyulladást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szárazköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utazásokat is kínálunk, kérjen mindenképp „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc).

„Roche”

Kapható orvos rendelése és gyógyszerészeknél. — Az utazást 4—5 forint.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és árnyas, szép és tágas kerthelyiségeket, ugyancsak a város legkényelmesebb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is díszesen renováltattam és azt megnyitottam.

Izletes magyaros polgári konyha. — Tízféle saját termései borkok. Első magyar részvény serfőzde udvari sör. Pohár 10 fillér korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve

tisztelettel

1406

Répásky Pál

Seiler Bertalan

paszmányos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

**Zsinor,
gomb,
bojtok**

és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermekek ágyneműjei

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden esetben a leggyorsabban készítenek.

68

Nem kell London. Nem kell Páris.
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

CIPŐKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipészüzletben

ARAD, Szabadság-tér 4. szám

Szűk körű figyelembe ajánlom orthopéd-nyújtópéldákat, melyek meggyógyítják a lábfej-ferdeséget, gyermekkorú, ugyancsak felnőtteknél agyvelő-erőmennyeket értem el, amit számos ellenőrzés tanúsít. Készítik a valódi amerikai formájú cipőket meg nem különböztethető tartós szíj cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel.

SEELINGER UTÓDA 69

Brecska Károly

állami cipész tanfolyam szaktanítja.

Megérkeztek a téli divat újdonságok!

Brunner Béla

urak divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Förgey-utca sarkán, gróf Nádasdy-palota.)

2408

Ajánlja dusan felszerelt áruárak-tárát, hol a legszebb és legdivat-sabb ingek, gallérok, kényesek, nyakkendők, keztyűk, zsebkendők, harisnyák, stb. újdonságok kaphatók. Nagy választék hazai és angol divat-kalapokban. Nagy választék fa, vászon és bőr utazóbőröndökben.

Divatújdonság francia és olasz

stílus szerint különlegességekben.

Kamerli J. pécsi keztyűgyár főraktára.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Videki megrendelések azonnal eszközöltenek.

POROSZ

és

MAGYAR

KÖSZÉN

blombázott zsákokban.

DIÓ és

KOCZKA

KOKSZ

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhozhoz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN EDE-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán

Telefon 46.

2565

Telefon 46.

1058—1907. és 1070—1907. I. számhoz.

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. Minister ur 1907. évi november hó 6-án 84151. szám alatt kelt rendeletével az állami beruházási hitel terhére kiépítendő kétegyháza—elek—sikló—székudvari thgi ut 13.600—18.073 klm.; és az ottlakai vasuti állomáshoz vezető közut 0.000—0.594 km. szakaszára szükséges zuzott kavicsnak a jelzett közutszakaszokra szükséges utalaptő zuzott kavics és zuzaléknak az uttestre leendő kifuvározásának, a kiépítendő utszakaszhoz csatlakozó feljárók idomított terméskövel leendő kiburkolásának, az utalapszekerény kiemelésének, végül az utalap rakásának vállalati uton leendő kivitelét és folytatólag 1907. évi november hó 10-én 86704. sz. a. kelt rendeletével a kétegyháza—elek—sikló—székudvari thgi közut 2.750—13.600 km. szakaszára szükséges zuzott kavics beszerzésének vasuti szállításának és lerakásának ugyancsak vállalati uton leendő beszerzését engedélyezte.

A fent említett munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1908. évi február hó 8-ik napjának délelőtti 11 órájára Arad-vármegye székházának kistermében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, szabályszerűen kiállított, s az ajánlati mintában valamint a vállalati „általános feltételekben” előírt mellékletekkel felszerelt s az ugyanott megjelölt adatokat tartalmazó és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlataikat az ajánlati költségvetésekkel együtt a kitűzött nap délelőtti 1/2, 11 órájáig az aradi m. kir. államépítészeti hivatalhoz annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vételét nem fogják.

Az ajánlatok borítéka: „Ajánlat az 1058—1907. és 1070—1907. számú hirdetésben kiírt, s a kétegyháza—elek—sikló—székudvari törvényhatósági ut 13.600—18.073 klm. szakaszán, az ottlakai vasuti állomáshoz vezető thgi közut 0.000—0.594 klm. szakaszán és a kétegyháza—elek—sikló—székudvari thgi közut 2.750—13.600 klm. szakaszán végzendő munkák, illetve szállításokra” felirással látandók el. Megjegyztetik, hogy pályázni lehet az összes munkálatokra, vagy csoportonként is.

Azon ajánlattevők, kik előzőleg a hivattal üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a hivatal előtt ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak. Kik a szóban forgó munkálatok végzésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Az ajánlatokhoz az „általános feltételekben” előírt, s az ajánlati költségvetés végösszege 5%-ának megfelelő bántéppénznek az aradi m. kir. adóhivatalnál közigazgatási letétbe történt letételét igazoló pénztári nyugta, vagy annak körjegyzőileg hitelesített másolata, esetleg a bántéppénz összegéről szóló postai feladó vevény csatolandó. Készpénzt vagy értékpapírokat az ajánlathoz csatolni nem szabad.

A szóban levő munkálatokra vonatkozó részletes felvilágosítások, továbbá az ajánlati minta ivenként 10 fillérért, az ajánlati költségvetés pedig ivenként 1 koronáért az aradi m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt megszerezhető.

Arad, 1908. évi január hó 3-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyosó kerítések, épület vasalások, görredőnyök, napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szállítására vasakozarak kaphatók.

Videki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltenek. 1151

Nagy választék sarkított mintákból tervezetes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Telefon 666. sz.

Alapított 1889. évben.

Várhoi László

ur- és női cipész

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

Minerita-palota a leányiskolával szemben.)

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező téli időnyre beszerkeztem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű legyvernemhez a legjobb kivitelben előírás szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltenek.

Kiváló tisztelettel

2470

Várhoi László.

242 TELEFON 242

Villanycsengő

Javításokat

Villanyvilágítási

bevezetéseket szakszerűen eszközöl 261

Kalmár József

Arad, Salacz-utca 2.

Vizvezeték-műhely megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a mai kornak teljesen megfelelő vizvezeték berendező-műhelyt nyitottam, hol mindennemű esztornázást, vizvezeték, fűdészobát, angol kisereteket, vízfűtést, acetint és Benold-felszerelést és vezetéket minden fajtájú szivattyúkat, hőmérőket és szivattyúk javítását és készítését elvállalom.

20 évi tapasztalattal, valamint 11 évi aradi működésem biztosított nyújt tisztelettel rendelőknek arra, hogy az elvállalt munkát szakszerűen, pontosan és lelkiismeretesen, a lehető legolcsóbban eszközölöm. 2332

Ugyane szakba vágó munkák jó karban tartását általában elfogadom.

A n. 6. közönség b. pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel

Mókos Márton

szerelő-mester

Petőfi-utca 4. sz.

Minden jobb üzletben kapható.

Kérjünk Braun-féle

„Rózsa-crém“ cipőkenőcsöt,

mert az összes forgalomban levő gyártmányok között a

„Rózsa-crém“

conserválja a lábbelit, ellentétben más készítményekkel, melyek a bőrt kiszáritják és törékenynyé teszik. — Eddig is számtalan szakember elismerésével találkozott.

Egyedüli készítője

Braun N. A. Arad.

Ismételadók forduljanak bizalommal hozzám.

Szőlőtulajdonosok figyelmébe!

Van szerencsém a nagyérdemű szőlőtulajdonosoknak ajánlani saját telepemen készült

40.000 drb. zöldoltványt

Riparia-Portalis alanyon oltva.

300.000 db tölgyeszőlő

karót 7' l. rendű

megvételre ajánlani.

Továbbá: 12 drb. 35—40 hektoliteres hordó, részben 2 évig voltak használatban. Az ár és fizetési feltételek megtudhatók

Martics István

szőlőbirtokosnál Magyarádon. 3048

Anosmin

legjobb szer a lábizzadás teljes megszüntetésére.

Már egyszeri alkalmazása azonnal megszünteti a láb izzadásával járó nem épen kellemes szagot. Huzamosabb használata után pedig teljesen meg is szűnik. A bőrt nem izgatja, nem keményíti, hanem ellenkezőleg puhán tartja. Egy doboz ára 1 kor.

Hölgyek figyelmébe!!

Alabastrom poudre toilett könyv.

1 darab 70 fillér.

Egy-egy lapot szükség esetén a könyvecskéből kiszakítva, azaz az arcot, ha a hőség következtében az zsíros fényű lesz, letöröljük. Meglepő és gyors hatása.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárában

301

Arad, Szabadság-tér.

Köhögés.

Rekedtség

Elnyálkásodás

ellen páratlan jó hatásu szer a

TUSINAL CZUKORKA

ára egy nagy doboznak 60 fillér

Idegesség

Vérszegénység

Soványtság

ellen elismert kitűnő hatásu szer a

Dr. DURÁN-féle száraz

MALÁTA KIVONAT.

E kiváló hatásu tápszer különösen hizlító kuránál legjobban bevált. Rendkívül kellemes ízénél fogva a gyermekek is örömmel veszik be. Bevehető az **tejbe, kávéba, levesbe, theába, borba, stb.** ára egy nagy üvegnek **2 korona.**

Egyedüli főraktár:

241

HAJOS ARPAD gyógyszerárában

Arad, Andrásy-tér 22., a megyeházzal szemben.

FRÁTER és DÖMÖTÖR

okleveles mérnökök irodája

ARAD, SALACZ GYULA-UTCA 1 SZ.

Elvállalják

városok, községek, uradalmak felmérését, szabályozását, tagosítását, parcellázását, erdei és iparvasutak tracirozását, tervezését és építését.

Specialisták

vizszabályozások és vizierőművek tervezésében és létesítésében.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

épület- és butorasztalos műhelyemet

Karolina-utca 3. szám alá

Áthelyeztem és elvállalok ezen szakmába vágó mindennemű munkákat és pedig **hálószobákat, ebédlők, bolti berendezéseket és irodai berendezéseket** a legszebb kivitel és a legjutányosabb árak mellett.

Videki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Tisztelettel

Mádai Gyula,
épület és butorasztalos.

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiu tanulónak

fizetéssel
felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban

7679—1907. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világozi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Pankotai népbank végrehajtónak, Kornis Pál végrehajtást szenvedő elleni 2000 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, s a világozi kir. járásbíró, Aradmegye Pankota községben fekvő s a pankotai 1060. számú tjkönyvben A. + 2. sor., 1499. hrsz. alatt felvett szőlőnek B. 11. a. $\frac{3}{5}$ rész hanyadára a visszárvérést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. évi február hó 15. napján d. e. 9 órakor Pankota község házában meg tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog, azonban $\frac{1}{8}$ része Hollmayer Lajosné született Izsáki Julia javára bekebelezett élet-hossziglani haszonélvezeti joggal terhelt.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 284 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3338. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában előírt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Kelt Világos, 1907. évi december hó 24-én, kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Povolni,
k. r. albiró.

Városi hirdetmények.

24494—1908. khsz.

Hirdetmény.

Hirlapi közlések szerint a pittsburgi Coal Company Darc bányájában történt robbanás következtében 400 magyar munkás vesztette életét.

A pittsburgi cs. és kir. consulátustól nyert értesítések nyomán megállapítható volt, hogy ezen bányaszerencsétlenség alkalmával tényleg számos magyar ember vesztette életét, kiknek neve és kiléte ezideig megállapítható nem volt.

Mint hogy attól lehet tartani, hogy lelketlen ügynökök a t az alkalmat is felfogják használni, hogy a szerencsétlenül jártak hozzátartozóival meghatalmazásokat és egyéb okmányokat aláírva a részükre kijáró kártalanítási összegből maguknak minél nagyobb összeget közbenjárás és egyéb díj fejében visszatartsanak, figyelmeztetem az érdekelteket, hogy külképviseleti hatóságunk a hátramaradottak érdekeinek megóvása céljából minden tőle telhetőt elkövet s hogy a bányaszerencsétlenség által károsodottak saját érdekükben cselekszenek, ha oly okmányokat, melyek nem az illetékes külképviseleti hatóságtól érkeznek, alá nem írnak, azokat egyszerűen visszautasítják, vagy azokat előbb Arad város kapitányi hivatalánál bemutatják.

Arad, 1908. január hó 3-án.

Sarot,
főkapitány.

51—1908. kh.

Hirdetmény.

Értesitem Arad város közönségét, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 100655. VI. A./1907. sz. rendeletével Arad állomáson a kirakott árukat, a pályaudvarról való elfuvarozását, illetve az elfuvarozással járó munkálatok végzését, további intézkedésig vasárnapokon is egész napon át engedélyezte.

Arad, 1908. évi január hó 3-án.

Sarlot,
főkapitány.

199/908. kh.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a nagyméltóság földművelésügyi m. kir. minister tekintettel az idej mostoha termésre a szegényeknek a csálai erdőben a hulladék fának ingyen szedését engedélyezte.

Felhivom tehát mindazokat, akik ezen kedvezményben részesülni óhajtának, a kapitányi hivatalnál jelentkezzenek, hogy az ott kiállított igazolvány alapján a faszedésre a csálai m. kir. erdőgondnokságtól az engedélyt megkapják.

A hulladékfa szedésre az engedély hetenkint csak egy napra csütörtökre adatik ki.

Ezen kedvezményben azonban csak azok a szegények részesülnek, akik az utóbbi 3 év alatt erdei kihágást nem követtek el.

Arad, 1908. évi január hó 4-én.

Sarlot,
főkapitány.

Telefon szám 151.

Nagy
könyvkötészet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDÁJA

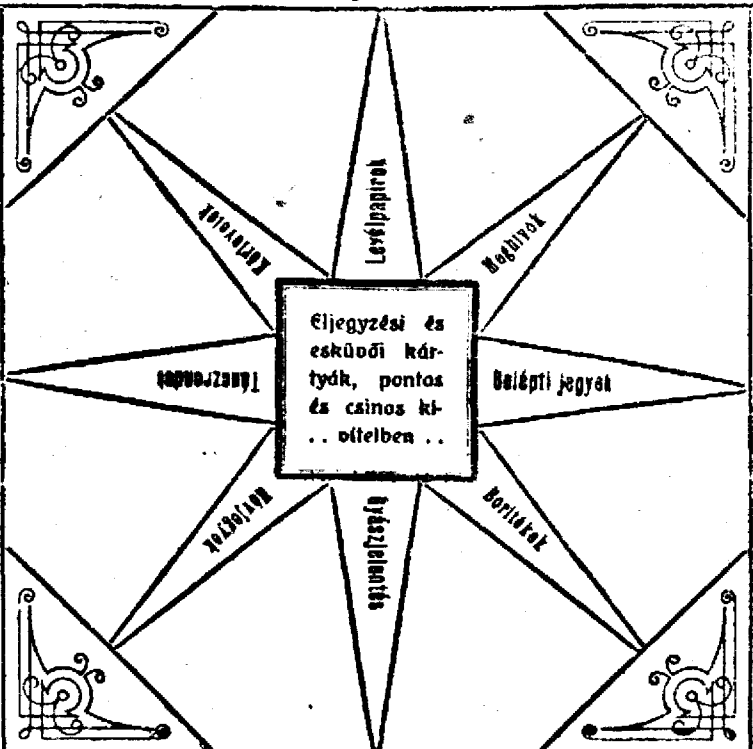
ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Befizetendő.

Rijónja
kitűnően berendezett és
a mai kor igényeinek
teljesen megfelelően felszerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyomtatási munkák gyorsan, pontosan és a legmodernebb kivitelben jutányos árban készíttetnek el.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legelismertebb
időközi politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:

1 évre . . . 24 korona.
1 hónap . . . 2 korona.

Videken:

1 évre . . . 26 korona.
1 hónap . . . 2 kor. 40 f.

Szerkesztőségi telefon 387.

Kiadóhivatal . . . 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Vadkezelésű kártyák a hirdetés alatt
lévő számokra hivatkoznak.

Az apró hirdetések előző számaiban.

Az apró hirdetések teljesen ingyen ad-
nak ki, de a hirdetés felvételére a kiadó-
sági díj: József Róbert-utca 22. szám.

— Teljes ár: 151. —

Ezen rovatban minden szó egyszeri be-
jelentésnek ára 4 fillér. Vastagabb
betűk 8 fillér. — Családot kereső
vagy családnak ajánlkozó apró hirde-
tés 20 szög 50 fillér, minden további
szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok
50-60 fillért és 1 koronáért kapha-
tók lapunk elosztó helyein.

Harminc éves

nyugdíjas, jó kinézésű urinő, ház-
vezetői állást keres. Ajánlatokat
Házvezetőnő címre postrestante
Soborsinba kér. 441

Zoilette Moderne

a legjobb és legolcsóbb eredeti
francia divatlap füzetként 1 kor.
20 fillérért kapható Inquasz I. és
Fia könyvkereskedésében Arad,
Weitzer János-utca. 201

Angyal-utca 20a. sz.

alatt egy szatocs-üzlet lakással
együtt kiadó.

Eladó ház

Uj-Szt.-Annán, a legforgalmasabb
helyen a főúton, üzlet és kávéház-
nak alkalmas, újonnan épült ház,
kedvező feltételek mellett eladó.
Cím a kiadóhivatalban. 3049

Rongált dobozu

levélpapírokat minden elfogadható
árban árusítok ki. Kerpel Izó
könyv-, zenemű- és papírkereske-
dése, Arad. 212

Használt de jó karban levő

íróasztalok megvételre kerestetnek.
Cím a kiadóban.

Intelligens

ösv. urinőnél jó házi koszt kapható.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Jó karban lévő

kisebb, pénzszekrény megvételre
kerestetik.

212

Egy jó karban levő 2 lóerős
gázmotor
jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

A legjobb minőségű bor és csomaga faju dus gyökérzetű szőlő-oltvány,

ugyszintén gyökerez

Riparia Portalis és Rupestris Monticola szőlővessző
minden mennyiségben kapható

WINKLER JÓZSEF

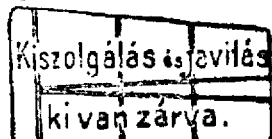
szőlővessző és szőlőoltvány termelőnél.

Arad, Batthyány-utca 13. szám.

Telefon 410. szám.

2516

Legolcsóbb üzemelő
malom, mezőgazdasági gépek,
stb. részére.

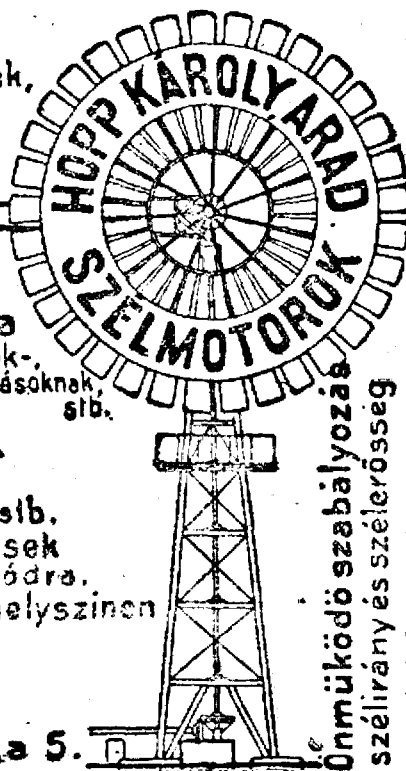

Költségnélküli vízellátása
községek, gyártelepek, gazdaságok,
mezői lakások, villák, vasúti állomásoknak,
stb.
Megőrzése
kertek- és parkoknak.
Lecsapolása
tavak- és téglagyáraknak, stb.
Tervezés költségvetések
minden alkalmazási módra.
Tervezetek kivételre a helyszínen
felvételnek.

HOPP KÁROLY

műszaki-irodája.

2346 ARAD, Széchenyi-utca 5.

Önműködő szabályozás
szélirány és szél erősség
szerint. Legszilárdabb szerkezet.
legmagasabb munkaképesség.

Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely tisztán, ártalmatlan a rögtön szépit.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan
ható ártalmatlan szer széplők, májliatok, bőrtakák,
pattanások, kiütések s mindennemű bőrba ellen.
A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással
beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely
elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

281

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Kész cipő mérték szerint.

Egyedüli raktár

Weinberger János

elsőrendű cipőraktár
Arad-T. mesvár.

Legideálisabb szer az arc és
kéz bőrnek ápolására az

„AZOR”

mely a legkényesebb követelmé-
nyeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógyszertárakban és
gyógyáru üzletekben.

Főelárutó hely:

31

WOJTEK ÉS WEISZ
gyógyáru nagykereskedő uraknál Aradon.

Egy üveg ára: 1 korona 20 fillér.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönségnek tudomására adni,
hogy

épület- és műlakatos-
műhelyünket a Wes-
selényi-utca 1. szám alá

áthelyeztük,

ahol elvállalunk mindennemű, e
szakmába vágó munkákat. Épület-
vasalások, takaréktűzhelyek és sir-
kerítések a legutányosabb árak
mellett. — Vidéki megrendelések
pontosan eszközöltnék.

Tisztelettel

71

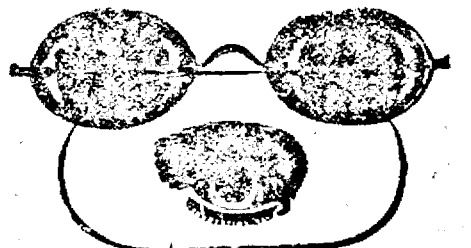
Láng és Mayer.

Elsőrendű látszerész üzlet.

DICK SAMU

órás és látszerész

Arad, Andrassy-lér és Weitzer János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két
évi jótállás mellett a legolcsóbb áron.
Raktáron tart mindennemű színházi látszó-
veket a legkülömbözőbb kiállításban, leg-
finomabb lorgnettek, orrcsipek és szem-
üvegek arany, ezüst, nickel és tekonó-
beka csont keretekben, legjobb üvegekkel.

• Nagy raktár sűrűségi fokmérők-
ben, bor, must és szesz részére, to-
vábbá mindenféle hőmérők, minden-
nemű kivitelben.

Szemüvegek és orrcsipek or-
vosi rendelet szerint azonnal ké-
szíttetnek.